

Formirano, Beograd, 6. jun. 2019.

KNJIGE KOJE GOVORE sa sajta

[Audio i Foto arhiv SIMIĆ](#)

Spisak naslova

**MIKROFONOM KROZ XX VEK
USMENA ISTORIJA**

Urednik sajta Dragoslav Simić

www.audioifotoarhiv.com

sicke41@gmail.com

Napomena: Veliki vremenski razmak koji obuhvataju ove emisije nalaže priređivaču ~ bibliotekaru da za svaki naslov da kratak vremeplov kad, gde, šta, kako. Treba pretpostaviti da savremeni korisnici nisu uvek upućeni u to ko je ko iz priloženih emisija.

Negde su naznačene „emisije negde prilozi“.

Lektura i korektura nisu urađeni jer se ovaj spisak smatra radnim materijalom.

POPIS EMISIJA SA FLEŠA, prema izvoru

"Knjige koje govore"

2. **Guverner Narodne banke Dragoslav Avramović 1994 ~ 96.,**

OPIS: Sukobi sa Miloševićem. „Podsećanja“. Pod ovim naslovom je dato 6 priloga.

~ Podsećanja iz 1996. Smena tadašnjeg guvernera Narodne banke Dragoslava Avramovića. Govori D. Avramović /Prvi deo/

~ Podsećanja iz 1996. Smena tadašnjeg guvernera Narodne banke Dragoslava Avramovića. Govori D. Avramović /Drugi deo/

~ Formiranje koalicije „Zajedno“, Hotel Jugoslavija, septembar 1996. Predlog da predsednik Vlade bude Dragoslav Avramović.

~ Koalicija „Zajedno“ „“, Hotel Jugoslavija, septembar 1996. Govori Vesna Pešić

~ Koalicija „Zajedno“ „“, Hotel Jugoslavija, septembar 1996. Govori Zoran Đinđić

~ Koalicija „Zajedno“ „“, Hotel Jugoslavija, septembar 1996. Govori Vojislav Koštunica

3. „Jugoslavija, kratak pregled raspadanja“ 1918 ~ 1991

OPIS: Više od podsećanja . /Prema radio kritici Raška Jovanovića / “Dragoslav Simić načinio je podvig: za nepunih šezdeset minuta, iskoristivši i neke dosad nepoznate zvučne zapise, u dokumentarno-dramskoj emisiji “Jugoslavija — kratak pregled raspadanja” prikazao je gotovo sve prelomne i odlučujuće trenutke, koji su bili presudni tokom postojanja zajedničke države južnih Slovena.

Reč je o osamdesetak godina uspona i padova, trzavica i nesuglasica, borbe, pobeđe i izgradnje. Ali, i delovanja centrifugalnih sila, uglavnom iz republičkih i pokrajinskih središta, koje neminovno dovode do raspada Jugoslavije.

Glasovi vladara i političara, počev od kralja Aleksandra, Milana Stojadinovića i Dragiše Cvetkovića, kao i kapetana Jakova Jovovića, koji je preko beogradskog Radija, 27. marta 1941, pročitao proglaš kralja Petra II kojim se odbacuje Trojni pakt, i beseda patrijarha Gavrila Dožića uoči aprilskog rata, dočarali su razdoblje između dva rata. Neke od njih čuli smo prvi put na radiju, i to čini posebnost ove emisije.

Stvarnost nove Jugoslavije Simić prikazuje uzimajući u obzir sprovođenje nacionalizacije privatne svojine, proces uvođenja radničkog samoupravljanja, Ustav iz 1974. i događaje na Kosovu od 1981. do 1988. kao i sednice partijskih foruma sve do zbivanja početkom devedesetih i izbijanja sukoba u Hrvatskoj i Sloveniji. Prikaz je skokovit, ali sažet; uglavnom je zasnovan na događajima u zemlji. Sličnim postupkom prikazan je i ratni period: selekcija materijala, sasvim opravdano, izostavlja opštepoznate pojedinosti: početak šestoaprilskog rata, događaje posle rezolucije Informbiroa, carinski rat Srbije i Slovenije i drugo. To neumanjuje objektivnost ukupne slike, niti pak inicira nekakve Jugo-nostalgичne tonove. “ / BORBA. Četvrtak 2. februar 1995. *SLUŠAJUĆI RADIO*/

Prikazana emisija ima dva dela. Svaki deo traje po 30 minuta. Osim ovoga na istom fajlu su još pod nazivom

~ Himna Jugoslavije „Hej Sloveni“ i

~ Promocija emisije: Đorđe Malavrazić, reč prilikom predstavljanja emisije u Biblioteci grada Beograda 1994.

.....

4 . Novinar Boško Božović na dodeli Nobelove nagrade Ivi Andriću

OPIS: Ova emisija je posvećena prijatelju i kolegi Bošku Božoviću velikom novinaru, prvom dopisniku Radio Beograda iz Londona, izveštaču iz Štokholma prilikom dodele Nobelove nagrade Ivi Andriću 1991. Boško Božović je imao izuzetno upečatljivu boju glasa. /Tokom jedne naše šetnje rivom u Herceg Novom 1987, Boško mi je nešto pričao, a prolaznik nas zaustavi i zapita ga da li ste vi BB? Slušao sam vas na radiju/. Pod ovim naslovom dato je 5 priloga

~ Pismo iz bolnice Boška Božovića autoru emisije

~ Božović sa Ivom Andrićem na vest o dodeli Nobelove nagrade

~ O Božoviću kolege Pavle Zorić književni kritičar i Vlada Stamenković pozorišni kritičar

~ Primer Božovićeve emisije o istoriji radija, 1.

~ Primer Božovićeve emisije o istoriji radija, 2.

5. Janko Hrkalović o nacionalizaciji knjižara 1948. godine

OPIS : Janko Hrkalović knjižar je bio svedok oduzimanja knjižarskih radnji u Jugoslaviji 1948. godine. Pod ovim naslovom prikazano je pet delova.

~ Janko Hrkalović ~ nacionalizacija radnji /knjižara/ 1948.

5. Emisija o Crnjanskom, /DRUGI DEO NA LINKU „Janko HRKALOVIĆ“/ Emisija o Crnjanskom, ali iz drugog ugla u odnosu na tumačenja Crnjanskog, prema svedočenju Milana Jovanovića Stoimirovića. Tekst čita spiker Dušan Marković.

~ Govori Crnjanski, 1 deo

~ Govori Crnjanski, 2 deo

6. Takav je bio Dimitrije Tucović

OPIS: Četiri priloga. Najava autora Simića. O Tucoviću prema tekstu Slobodana Jovanovića čita glumac Milan Caci Mihailović, slikar Milan Tucović, rođena sestra Dimitrija Tucovića, Dragica, učitelj Miloš Janković /90 godina/ saborac Dimitrija Tucovića./Prvi deo/

~ Glumac Milan Caci Mihailović rođena sestra Dimitrija Tucovića, Dragica, učitelj Miloš Janković /90 godina/ saborac Dimitrija Tucovića. /Drugi deo/

~ Glumac Milan Caci Mihailović rođena sestra Dimitrija Tucovića, Dragica, učitelj Miloš Janković /90 godina/ saborac Dimitrija Tucovića. /Treći deo/

~ Glumac Milan Caci Mihailović rođena sestra Dimitrija Tucovića, Dragica, učitelj Miloš Janković /90 godina/ saborac Dimitrija Tucovića /Četvrti deo/

~ Zašto sada Dimitrije Tucović, Latinka Perović, učitelj Miloš Janković, demonstracije studentat 1968. u Beogradu /Pozdravlja studente u ime D. Tucovića, kao marksista Miloš Janković /90 godina/ . /Peti deo, snimak je delimično oštećen./

7. Milovan Đilas

OPIS: /Dva priloga/ Moja najava ~ promocija Đilasove knjige KNJIGE NOVA KLASA, Beograd, 1989. Govore: Milovan Đilas, dr Vasilije Kalezić, advokat Nikola Barović i drugi.

~ **O PRIJATELJSTVU** emisija povodom Đilasove smrti. Govore Matija Bećković, Desimir Tošić, Vane Ivanović. Matijin govor na sahrani 1995./ čita glumac Mika Pavićević/, posthumno govori Milovan Đilas.

8. Profesor Đuro Šušnjić „Dijalog susret razlika“

OPIS: /Tri priloga/ U Kikindi je održana tribina sa profesorom Šušnjićem 2002. godine, Dijalog ~ Susret razlika.

~ Dijalog ~ Susret razlika, , dr Jovica Trkulja o Đuri Šušnjiću, Kikinda 2002.

~ O značenju dijaloga, Đuro Šušnjić, druga emisija, Kikinda 2002.

~ Odgovor profesora Šušnjića na pitanja prisutnih

9. Sve je to jednom bilo u 20 veku

OPIS: Ideja. autora u **4 emisije** obraditi XX vek kroz razne dokumentarne govorne i muzičke materijale. Govore poznati i nepoznati akteri XX veka koje bibliotekar priređivač treba da dešifruje prema najavama autora. Počinje glasom arh Nikole Telalovića koji je tada imao 101 godinu...Odlična emisija snimljena 2002. godine.

10. Dragoslav Mihailović književnik...

OPIS: Tonski zapisi koje je snimio Dragoslav Simić urednik sajta, načinjeni su u Paraćinu u Biblioteci "Dr Vičentije Rakić" tokom književne večeri na kojoj je govorio Dragoslav Mihailović, marta 1996. godine. Tada je prvi put u biblioteci emitovan govor Josipa Broza Tita koji je Tito održao u Zrenjaninu 25.10. 1969. godine i napao Mihajlovićevu predstavu "Kad su cvetale tikve". Oba segmenta su vešto prikazala u dokumentarnom smislu reči atmosferu u biblioteci tokom te večeri, Tita iz 1969. i pitanja posetilaca. Na kraju prvog segmenta Mihailović čita odlomak "Umem da plivam" iz romana "Gori Morava".

Prvi i drugi segment su celine iz biblioteke.

Posebna celina je izvod /5 minuta/ Titovog govora u Zrenjaninu iz 1969. kada je napao Dragoslava Mihailovića.

11. Papa Jovan Pavle II u Banjaluci....

OPIS: Petrićevac, nedaleko od Banja Luke, poseta pape Jovana Pavla II, , 22 jun 2003. godine.

Odlično prikazana atmosfera na dočeku pape. Čuje se klicanje „Mi smo papini papa je naš“. Govore ljudi raznih konfesija, čuju se „ojkanje“. „Papa mi te volimo“... Razna kulturno umetnička društva iz katoličkih župa, pozdravni govori, Kardinal Kuharić, ovacije „Ivane Pavle“, biskup Franjo Komarica, govori papa hrvatsko srpski, nadbiskup Zagrebački Kuharić, nadbiskup Vinko Puljić, proglašavaju blaženim Ivana Merca, opet govori papa i zahvaljuje na dočeku, pozdravlja patrijarha Pavla, poziva na bratsku solidarnost, pozdravlja vernike židovske opštine, članove Predsedništva BH, ...papa poziva vernike na molitvu

„Oče naš“... horovi, sveta pričest, sveštenici iz raznih župa, grkokatolici ~ unijati, verski muzički program, izvod iz dnevnog lista „Politika“ povodom posete pape.

12. Suđenje Draži Mihailoviću...

OPIS: U Biblioteci grada, u Beogradu, 1994. priređena je promocija mojih dokumentarnih izdanja „Knjige koje govore“, istorija viđena mikrofonom, o nastanku i raspadu Jugoslavije. Kada se sve završilo neko je stavio opravdanu primedbu da u toj radio drami nema glasova od „27. marta“ i glasa Draže Mihailovića. To je bilo tačno, nisam uspeo da ih pronađem. Međutim, desetak dana kasnije bio sam u kući Zorana Manojlovića, sina muzikologa Koste Manojlovića. Godine 1941. gimnazijalac Zoran je na očevom aparatu snimio 27. marta ujutru, te događaje sa radija na voštane ploče, a jula 1946. suđenje Draži Mihailoviću, one delove koje je prenosio Radio Beograd. Tako sam došao do glasova sa ovog suđenja i bio mi je otvoren put da nekoliko godina kasnije načinim dokumentarnu radio dramu sa istoimenim naslovom **Suđenje Draži Mihailović**. Ova radio drama ovde je prikazana u 3 dela.

Trebalo mi je 3 godine da sakupim sav materijal za ovaj dokumentarac. Govore Draža Mihailović, dr Slobodan Jovanović, Tito, tužilac Miloš Minić, šifrant Milisav Šurbatović, Dejvid Martin publicista, pisac knjige „Mreža dezinformacija, Čerčilova jugoslovenska greška“, Nikola Pašić unuk Nikole Pašića i mnogi drugi.

Četvrti deo je svedočenje redova Milisava Markovića koji je u vreme suđenja Draži 1946. bio u zatvoru na Adi Ciganliji.

13. Takmičenje u besedništvu , Pravni. fakultet.. 2002.

OPIS: Centar za besedništvo Pravnog fakulteta u Beogradu, organizovao je 27. januara 2002. godine. Goste, posle Akademske himne, pozdravlja profesor Obrad Stanojević, profesor Sima Avramović proglašava podednike, advokat Veljko Guberina, advokat Radoje Prica, predsednik žirija profesor Nikola Milošević...

Učesnici studenti govore: Biljana Ristić, Niš; Bančo Kuzev, Skoplje; Goran Govedarica, Pale, Snežana Labović, Podgorice; Danijela Jeftić, Niš; ..?; Nikola Banjac, Novi Sad; Vanja Kljajević, Beograd; Dimitrije Čeranić, Pale; Jelena Erdeljan, Novi Sad; Jelena Đukić, Podgorica; Vladimir Vuletić, Beograd; Boris Koščan, Beograd; Duško Šarović, Podgorica; Milan Cvetković, Niš.

14. Beogradski Nadbiskup dr Stanislav Hočevar ~ životopis

OPIS: Ova emisija snimljena je kao portret beogradskog nadbiskupa dr Stanislava Hočevara,, „autobiografija uživo“. /2002./

15. Knin, već zaboravljeno

OPIS: „Nedamo te zemljo Obilića, nedamo te bez krvoprolića“... Ovim zloslutnim stihovima pesme koju pevaju bojovnici na *proslavi Osam vekova Kosovskog boja na Dalmatinskom Kosovu* 1989. počinje dokumentarna emisija **Knin, već zaboravljeno**, produkcijski snimljena 1996. godine. U ovoj radio drami obuhvaćeni su ljudi i događaji od 1988. do 1995. Između ostalih govore: vojvoda Momčilo Đujić /snimak iz Amerike, Franjo Tuđman, Slobodan Milošević, dr Jovan Rašković, Simo Dubajić, Atanasije Jeftić, Jovo Opačić i mnogi drugi. Velika tonska freska nagoveštava raspad Jugoslavije.

U emisiji je sačuvan lokalan autentičan jezik Srba i Hrvata sa tih prostora, obostrane iluzije o nezavisnosti koje su kao eho Miloševićeve propagandne mašinerije stizale iz Beograda, ~ i viđenje jednog načina života koji se više nikada neće ponoviti.

Emisija je predstavljena u dva dela.

16. /Tri del/. **Profesor Radoje L. Knežević /jedan od organizatora puča 27. marta 1941.**

OPIS: Profesor Radoje Knežević, rođen u Stragarima 1901, bio je jedan od istaknutih članova Demokratske stranke, blizak saradnik Milana Grola, ministar Dvora Kraljevine Jugoslavije (od 1941.), priznati poznavalac francuskog jezika, kulture i književnosti u Jugoslaviji svoga vremena, istaknuti član Srpskog kulturnog kluba, privatni nastavnik kralju Petru Drugom.

Za Radoja Kneževića se smatra da je bio idejni tvorac puča od 27. marta 1941. godine. To potvrđuje i major Nikola Kosić takođe jedan od organizatora puča, blizak prijatelj Radoja Kneževića koji je posle zarobljeništa emigrirao u Ameriku. Kosić je izuzetno značajan za istoriju srpskog radija u SAD jer je od 1952. do 1982. godine u Milvokiju vodio Srpski radio čas. Više u knjizi **Raskol u eteru**, autor Dragoslav Simić. Nikola Kosić je svoje tonske zapise snimljene u Americi zaveštao Simiću.

U prvom delu ove emisije govore major Nikola Kosić i profesor Radoje Knežević /snimak iz Amerike/. Emituje se telegram koji novembra 1943. Knežević kao poslanik Vlade Kraljevine Jugoslavije šalje kralju Petru II sa pozivom da se stavi na čelo snaga Draže Mihailovića u Jugoslaviji.

U drugom delu emisije Knežević upućuje kralju otvoreno pismo kritikujući kralja zbog skadala oko ženidbe i daje savete kako spasti monarhiju... Komentar majora Kosića o Radoju Kneževiću i o prvom susretu sa Kneževićem tokom puča 27 marta, ujutru, 1941.

Kosić je sačuvaao dva predavanja Radoja Kneževića od kojih ovde možete da čujete prvo održano na Kosićevom radiju u Milvokiju 1956. godine: "Problemi jugoslovenske političke emigracije". Ostaće zapamćene Kneževićeve reči: " "Ja sam za Jugoslaviju samo zato, kaže Knežević obraćajući se nekom kninskom prvaku u Americi preko Kosićevog radija, ~ da bi moje selo i vaše selo bilo u istoj državi..."

Treći deo je snimak iz 1971. jedno predavanje Radoja Kneževića na Kosićevom radiju.

17. Desimir Tošić publicista i javni radnik

OPIS: Montaža ovog obimnog materijal je obavljena 2008. godine, iste godine kada je Desimir Tošić umro u Lonodnu. DESIMIR TOŠIĆ» jer je ovaj publicista i jedan od lidera Demokratske stranke, sedamdesetih godina prošlog veka kao emigrant sa jugoslovenski orijentisanim intelektualcima u Londonu načinio platformu pod imenom «Jugoslovenska demokratska alternativa» kao predlog za rešenje jugoslovenske krize i protivtežu diktaturi JB TITA. Rođen 1920. bio student Pravnog fakulteta u Beogradu pred rat i predsednik demokratske omladine, savremenik osnivača Demokratske stranke Ljube Davidovića, Milana Grola i drugih, Tošić se vraća u zemlju tek 1990. sa ugledom čoveka iz javnog života u senci koji je bio na meti i propagande režima u zemlji i antirepublikanski orijentisane emigracije. Ostaće zapamćen i po svom časopisu «Naša reč» koji je štampan u Londonu i predstavlja pravu riznicu za istraživanje života i delovanja ljudi okupljenih oko ideje iz naslova. O svemu tome Tošić govori na ovom linku.

Deo 8, Tošić govori o zabranjenim knjigama „Naše reči“ koje su štampane u Londonu, a nisu mogle da se distribuiraju u Jugoslaviji. Pored njega u ovom delu

govore istoričar dr Stevan Pavlović iz Londona inače jedan od najboljih Tošićevih prijatelja i dr Bogoljub Kočović, autor knjige „Žrtve Drugog svetskog rata u Jugoslaviji“ koji govori iz Pariza u kome je živeo. Emisija je išla uživo kao i javljanja Pavlovića i Kočovića. Ova emisija koju sam vodio zvala se „Muza klio“.

Deo 9 je snimljen posle ubistva Zorana Đinđića na konferenciji za štampu u Medija centru, na kojoj vrlo zanimljivo govori i komentariše događaje Desimir Tošić.

Deo 10 je snimljen na Kolarcu tokom predstavljanja moje knjige „Raskol u eteru“. Desimir Tošić govori o životu emigracije kojoj je i sam pripadao.

Deo 11 snimljen je u Kamenjnoj sali Radio Beograda tokom promocije moje knjige „Autobiografije uživo“, 2006. godine.

Deo 12 je autobiografija koju je Tošić izgovorio u dokumentarnoj emisiji „Govori da bih te video“ uživo 2007. godine.

18. Ita Rina glumica , zvezda nemog filma

+ 24 muzičke nzmere iz vremena u kome je živelala

OPIS: Slovenka poreklom rođena u Divači, mis Jugoslavije i Evrope 1930. godine, oživljava u Budvi u kojoj je živelala 1978.godine pred mojim mikrofonom, filmski svet Evrope i Amerike pre II svetskog rata i glumce sa kojima je postigla svetsku slavu. O Iti Rini na početku emisije govori glumac Viktor Starčić.

Sve ostalo osim emisije su muzičke numere koje sam postavio da bi ilustrovao svet u kome je Ita Rina živelala kao glumica pre Drugog svetskog rata. Zvučni film i dolazak rata bili su kraj njene karijere.

19. Vlado Đukanović lingvista

OPIS: Na Kolaracu je decembra 2003. godine lingvista Vlado Đukanović je održao tri predavanja sa temom „Da li su hrvatski i srpski ~ dva jezika“. Uz saglasnost Đukanovića ova predavanja postavio sam u svoju ediciju „Knjige koje govore“.

Posebna celina je dokumentarna emisija „**Đukanović i sin**“, jedna od najboljih koje sam snimio. Vladin otac Đukanović snima nekoliko godina rođendane malog

Vlade. Tako dečak pred slušaocima odrasta uz mikrofon dok se u zrelim godinama ne pojavi kao odrastao čovek, učesnik emisije „Nevidljivi ljudi“ iz 1992. godine.

20. Junačke narodne pesme,

izbor sačinio Dragoslav Simić,

OPIS: Na ideju da načinim izbor ovih pesama došao sam spontano kada su se ukrstile dve slučajnosti. Sreo sam darovitog slepog kazivača profesora Ranka Burića, a onda se 1999. dogodilo bombardovanje SR Jugoslavije. Ranko je stanovao u jednom novobeogradskom bloku i ja sam tokom bombardovanja u zatišju skoro svaki dan odlazio kod Ranka i snimao ga. Prebacio sam iz biblioteke za slepe dve velike knjige narodnih pesama objavljenih na brajevoj azbuci u njegov stan. Ranko je čitao briljantno Brajevu azbuku. Stalno sam bio u kontaktu i sa majorom Nikolom Kosićem u Čačku, koji je u Americi na svom radio času snimio izvesnu gospođu Vuletić koja je na srpskom i engleskom govorila autentičnim naglaskom Srpkinje ~ Amerikanke *Smrt majke Jugovića*. Ispostaviće se kasnije da su to jedini sačuvani tonski zapisi naših narodnih pesama snimljeni u SAD. Svoje tonske zapise major Kosić mi je zaveštao. Tako se u ovom izboru našlo petnaest pesama koje čita Burić i dve koje govori Vuletićka. Čuje se i glas Nikole Kosića koji najavljuje ove dve pesme.

Nazivi pesama su navedeni na tonskim zapisima.

21. O književniku Petru Kočiću

OPIS: U tri priloga. O književniku Petru Kočiću govore: ćerka Dušica Kočić Pavić, njen muž Bora Pavić i unuk Kočićev Petar Pavić, sin Dušicin. Pripovetke „Jablan“ Petra Kočića i „Grob slatke duše“, komentariše i izvanredno čita Ranko Burić

22. Kosovo, proslava 600 godina bitke na Gazimestanu

OPIS pet posebnih celina u okviru fajla KOSOVO.

~ **Prekale selo na prodaju**, SNIMLJENO 1988.

~ **Gazimestan**, proslava 600 godina Kosovske bitke, 1989, snimljeno na Gazimestanu. “. Prikazana je atmosfera pre početka govora S. Miloševića. Jedna od nacionalističkih parola glasila je: „Milošević Slobodane kad ćeš doći do Ljubljane „Homogenizacija naroda, ~ definicija jednog od prisutnih Srba koji je

došao iz Novog mesta u Sloveniji. „Necene /Slovenci/ ničije vrednosti jer svoje jednostavnino nemaju“ ~ komentariše jedan od učesnika. ili „Slobodane tvoji smo regruti, pobediti ili izginuti“.

~ **Slobodan Milošević** govori na Gazimestanu 1989.

~ **Momčilo Trajković** lider kosovskih Srba, govori uživo u mojoj emisiji o Kosovu 2003./Delimično oštećen snimak/.

~ **Olivera Milosavljević**, profesorka Filozofskog fakulteta u Beogradu. Deo izjave o Kosovu sa jednog naučnog skupa u Beogradu 2003. godine.

23. Matija govori

OPIS: Šest priloga

Zbog razumevanja ovog fajla treba prikazati profesionalne kontakte ovog novinara i Bečkovića u raznim vremenskim periodima .

Baveći se dokumentarnim radijem tokom godina, Bečkovića sam sretao na raznim mestima i u raznim prilikama. :Reklo bi se, Bečković, sa biografijom koga su bogovi darovali izuzetnim pesničkim talentom. Jedni čitaoci su ga obožavali, drugi prezirali. Ne može mu se osporiti leporekost , ali i hrabrost da u nekim ključnim vremenima naših života progovori javno kao što je to bilo 1992. godine. u vreme vlade Slobodana Miloševića, *Otvoreno pismo Slobodanu Miloševiću* je Matija pročitao pred novinarima beogradskih redakcija u ondašnjem *Tanjugovom* pres centru u Knez Mihajlovoj u Beogradu, Bio sam prisutan i snimio taj događaj. Taj tonski zapis sam sačuvao.

U okviru radio emisije “Govori da bih te video” Drugog programa Radio Beograda, objavio sam 2008. godine *Autobiografiju uživo* Matije Bečkovića kao deo od 14 iskaza raznih ličnosti objavljenih u istoimenoj knjizi 2008. Godine.

Druge Matijine tonske zapise načinio sam u raznim vremenskim periodima između 1990. i 2008. godine i sačuvao kao deo Bečkovićeve tonske freske, ogledalo vremena. Prvi tonski zapis Matije Bečkovića koji sam snimio, nastao je na Vukovom saboru u Tršiću 1990. Godine. Bečković je tada ovom besedom otvorio Vukov sabor. Ta beseda i uvod za nju snimio sam 2002. godine

24. Matija Bečković „Ćeraćemo se još“

OPIS: Prvi prilog snimio sam na Cetinju aprila 1998. godine. Počinje Bečkovićevom besedom. Tom prilikom prilikom mu je uručena Njegoševa nagrada.

Druge priloge snimio sam u Beogradu. Istoimenu zbirku pesama Matije Bečkovića predstavio je na promociji književni kritičar Pavle Zorić, a stihove je govorio Matija 1996. Neobeleženi prilozi su iz iste zbirke „Ćeraćemo se još“.

25. Miljuša Jovanović /Goli otok/

OPIS: Tri priloga.

Raskid Josipa Broza Tita komunističkog vođe Jugoslavije posle II svetskog rata sa Sovjetskim Savezom, dovodi 1948. godine do formiranja zatvora za političke neistomišljenike na dalmatinskom ostrvu GOLI OTOK . Bilo je to mučilište za ljude kroz koje je prošlo preko 60 hiljada osuđenika. Partizanka Miljuša Jovanović kojoj su tokom rata zbog promrzlina odsekli stopala , sestra generala Arsa Jovanovića koji je tokom rata bio najbliži Titov saradnik i fizički uklonjen 1948,/ takođe je provela deo života kao zatočenica Golog otoka. Ona na potresan način opisuje mučenja kojima je sa svojim drugaricama bila izložena .

26. Srpski radio čas, majora Nikole Kosića /Milvoki SAD 1952 ~ 1982/

/Nikola Kosić jedan od učesnika puča 21. marta 1941/.

OPIS: Životna priča Nikole Kosića počinje događajima koji su prethodili 27. martu 1941., a završava se događajima koji su ispunili godine nakon smrti Josipa Broza Tita. Autor progovara o raspoloženjima koja su postojala u vojsci, i načinu na koji su oficiri delovali u tom ključnom događaju, kapitulaciji zemlje, nemačkom zarobljeništvu. Ideološkim podelama, žestokim sukobima, animozitetima, ljudskim slabostima i strastima koje su obeležili život u logoru Osnabruk posvećena je posebna pažnja. Opisan je način na koju su se oficiri u logoru, putem prokrijumačarenog radio aparata, sticali osnovne informacije o dešavanjima na frontovima. Iznete su dileme sa kojima se deo oficira suočio nakon oslobođenja iz logora. Za mnoge od njih „privremeno“ ostajanje u emigraciji bilo je izbor koji je trajno obeležio celokupni život. Među njima je bio i Nikola Kosić.

Drugi deo njegovog života odvija se u SAD na radu „Srpskog radio programa“. Taj deo života Nikole Kosića, nekadašnjeg majora vojske Kraljevine Jugoslavije, učesnika u događajima od 27. marta 1941, logoraša u logoru Osnabrik, emigranta do sada je bio gotovo sasvim nepoznat. Čini se da Kosić, angažovan svakodnevnim radom u fabrici i redakciji, gotovo i nije imao privatan život. Rezultat njegovog predanog rada u zagraničnom novinarstvu bio je izrastanje „Srpskog radio programa“ u instituciji koja je zadobila širi društveni značaj i zauzela važno mesto u sistemu obaveštavanja i informisanja srpske populacije u SAD o događanjima u otadžbini i prirodi „titoizm“. Sadržaj radio programa koji je uređivao Nikola Kosić bio je „natopljen“ antikomunizmom.

U nekoliko tonskih zapisa mogu se čuti sačuvane radio emisije majora Kosića iz Milvokija: Vesti, najstarija sačuvana informativna emisija na srpskom jeziku iz 1953. “Smrt majke Jugovića, snimak iz 1965, na srpskom i engleskom jeziku. Skeč “Cincili bomboli” kojim se Kosićev radio narugao protivničkom srpskom radiju... O raskolu, Iz Ježevice itd čime će se priređivač dela zvučnih fajlova Nikole Kosića posebno pozabaviti. Tu je i odgovor Nikole Kosića zašto je otišao u emigraciju.

27. Nikola Pašić /Krf 1918 ~ Toronto 2015/ unuk Nikole Pašića

OPIS: Nikola Pašić unuk političara Nikole Pašića, je bio srdačan i neposredan čovek. Predložio je da pređemo na „ti“ još te 1990. godine kada smo se upoznali u Njujorku. Bilo je to kod njega tako jednostavno i prirodno da sam posle pet minuta razgovora pomislio da ovog čoveka zaista poznajem godinama. Pašić je bio kanadski državljanin, advokat po struci. Isključivo ga je zanimala politika. Satima je bio u stanju da analizira uspon i pad pokreta Draže Mihailovića kome je pripadao do odlaska iz zemlje 1945. godine.

U dva priloga prikazan je njegov životopis.

28. Pesnik Dragan Popović Kuruzlija

OPIS: O ovom pesniku koga sam snimao 2002. godine na Tari u mestu Sokolina gde je rođen, osim da je slep, u javnosti se skoro ništa nezna o njemu. Pesnik i pripovedač fascinantn.

Ko je Kuruzlija?

kad se od manastira Rača na Drini krene uskim šumskim putem uz Taru stiže se do sela Sokolina na nadmorskoj visini od oko 900 metara. Prolazi se pored krečana na kojima se od pamtiveka zarađivalo za hleb jer je planina sazdana sva od omorika i kreča.... Jedan dečaćić i leti zimi, đak ~ pešak, svakodnevno pored divljih svinja, praćen sokolima, spušta se sa tih visina do svoje škole u dno manastira prema Bajinoj Bašti. Sreće i pamti ljude čije će likove mnogo godina kasnije pretvarati u poetske slike „Blagoja Bambaka“, „Basarinu baku“, „Obradina Ćivu“, „Nevenu Đorđevu“, „Momčila Grka /Lješinara/“.. . Puta kroz život vodiće ga do Požege i Užica i dalje, do Ukrajine i Rusije.

U sedam priloga prikazan je stvaralački put Dragana Popovića Kuruzlije. Odlično govori, ~ pripoveda svoje stihove, opisuje ljude i događaje svog kraja, a ljubavni i socijalni stihovi su vrh njegovog stvaralaštva, iskreni i *jedinstveni* u srpskoj poeziji nešto kao poetski putopisi.

Odlična muziča podloga i glas glumca **Milana Cacija Mihailovića** koji govori Kuruzlijine stihove, pretstavljaju za slušaocce ulazak u superioran svet radiofonije.

29. Princ Tomislav Karađorđević životopis

Opis: Princa Tomislava snimao sam u Topoli na Oplencu 1993. godine i dobio ovaj neubičajeni životopis. Citiram kako je govorio, neispravljen tekst:

„Posle Prvi svetski rat Aleksandar se oženio sa rumunskom princezom i on je imao tri sina i to je Petar stariji, Tomislav, to sam ja, i najmlađi Andrej. Petar se rodio tamo u Beograd i ja i ja sam isto trebao da se rodim, moji roditelji trebalo da budu u Hrvatsku. Kako da kažem bila oštra zima. Nije moja mama stigla na vreme u Zagreb pa zato i onda sam se rodio ovde u Beogradu. A Andrej se rodio na Peru tu u Sloveniji. Moj otac je hteo da ima ovako demokratski, da jedan bude Srbin, drugi Hrvat a treći da bude kako se zove Slovenac. Hvala Bogu da je imao tri sina. Ja sam jedini sin što je još živ i evo ja sam tu sada....“

Odlična, višeslojno zanimljiva priča o poslednjim Karađorđevićima, sinovima kralja Aleksandra.

Dva priloga.

30. Profesor Raško Dimitrijević životopis

OPIS: Profesor Raško Dimitrijević (1898. – 1988.), bio je jedan od naših najboljih besednika i prevodilaca, posvećen literaturi i muzici, profesor na Katedri za opštu književnost i teoriju književnosti Filološkog fakulteta u Beogradu.

Dva priloga.

31. Dr Jovan Rašković, politički životopis

OPIS: *Dr Jovan Rašković /Knin 1929 ~ Beograd 1992/* snimio sam ga u Šibeniku u njegovoj ordinaciji na psihijatrijskom odelenju šibenske bolnice u kojoj je radio 1989. godine, kasnije u Sarajevu 1990. i u Beogradu 1991.

Politička biografija. Rođen 1929. godine u Kninu, po struci psihijatar, u političkom životu Jugoslavije pojavio se krajem 1989 godine, kao osnivač »Srpske demokratske stranke«. Njegova stranka je na izborima 1990. godine osvaja nekoliko mesta u Hrvatskom saboru. Međutim, već februara, 1991. »Srpska demokratska stranka« se cepa i njegov nekadašnji miljenik Milan Babić postaje protivnik. Te 1991. godine secesijom Slovenije i Hrvatske, ali i pod naletom nacionalizama svih boja, raspala se druga Jugoslavija. Počeo je građanski rat koji je zahvatio prostore Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Prikazane situacije date su u 4 priloga.

32. Dragoslav Srejšović arheolog

Opis: Ovaj arheolog „zlatnih prstiju“ kako su ga nazivali, otkrio je jednu od najstarijih civilizacija Lepenski vir o čemu govri u prvom prilogu.

U drugom prilogu o Srejšoviću posthumno govore prijatelji Vida Ognjenović, Jovan Ćirilov i drugi. Vida ga je slikovito nazvala „smeli zanesenjaka“ oslikavajući Srejšovićevu ličnost.

Dva priloga.

33. Sreten Božić Vongar sa Bukulje

OPIS: Vongarov život je nesnimljen film. Sadržaj ove priče to potvrđuje.

Sretena Božića Vongara, (Vongar, čovek sa onoga sveta kako su ga nazivali australijski domoroci), upoznao sam u njegovoj kući u Melburnu 1993. godine

dok je kuvao večeru za dingose. Desetak ovih prastarih australijskih pasa veličine teladi, vrzmalo se oko naših nogu šireći jak miris prerijije iz koje su došli. Božić je najznačajniji australijski pisac, a verovatno i najznačajniji svetski pisac koji je pisao knjige o životu Aboridžina, ne bez razloga jer je i sam boraveći u pustinji koju su naseljavali ovi australijski domoroci, živio sa njima i dobro upoznao njihov način života. O tome svedoči ova Vongarova ispovest koja počinje od Jugoslavije iz koje je prinuđen da pobegne pedesetih godina prošlog veka, a završava se u australijskim pustinjama u vreme kada su Australijanci vršili neke eksperimente na tom području. Sreten Božić Vongar je rodom sa Bukulje iz sela Gornja Trešnjevica kod Arandjelovca. U emisiji govore još i njegova sestra. zet i seljaci iz Trešnjevica.

U 4 priloga date su opisane situacije.

34. Nikola Tesla

OPIS: Prvi prilog: Miloš Tošić diplomata Kraljevine Jugoslavije upoznaje Teslu u Njujorkju 1918. kada je kao izaslanik Srpske vrhovne komande pred kraj Prvog svetskog rata bio imenovan za člana Srpske vojne misije. 10 godina kasnije ponovo sreće Teslu u Njujorku i govori o Tesli i kako mu je pozajmljivao novac.

U **drugom** prilogu govori seljak iz Gruže Živadin Stevanović koji 1939. prodaje deo svog imanja i odlazi u Ameriku na Svetsku izložbu. Priča o svom susretu sa Teslom.

Ovo su dva autentična svedočanstva o Tesli. Snimak Teslinog glasa bar do sada nije nađen.

35. Demonstracije studenata 1968.

OPIS: Prilog 1. Počinje glasom glumca... Atmosfera sa demonstracija snimljeno u Kapetan Mišinom zdanju, moja emisija. Počinje uzvicima „Ubice, ubice!“ „Tito partija“, Himna „hej Sloveni“. Govori Đorđe Malavrazić. Pismo Titu čita student... „Mi smo za društveno samoupravljanje,... mi smo protiv sve većeg bogaćenja pojedinaca na račun radničke klase, mi smo za društvenu svojinu protiv uspostavljanja akcionarsko kapitalističkih preduzeća, nas boli što hiljade naših ljudi mora da odlazi i radi za svetski kapital,../odličan govor zahteva dublju analizu/ Sve što je tada rečeno vidi se danas da je potpuno promašilo svoj cilj jer je društvo otišlo drugim smerom...., govori profesor Nikola Milošević, Dušan

Makavejev filmski reditelj, čitaju se telegrami radnih organizacija. Književnik Borislav Mihajlović Mihiz i drugi...

Prilog 2: Nastavak Atmosfera sa demonstracija snimljeno u Kapetan Mišinom zdanju, moja emisija. Stevo Žigon glumac, govori Robesjera iz „Dantonove smrti“ /fantastično/, govori filozof Sveta Stojanović, pesnikinja Desanka Maksimović i drugi.

Priolog 3: Dat je izvorni materijal od koga sam montirao emisiju.

36. Vojislav Koštunica, nekoliko priloga , izbor govora

OPIS: Lični utisak odličan izvorni materijal. Prikazani su govori Vojislava Koštunice u rasponu od 1992 do posle oktobarskih promena 2001. godine. Ovo nije običan izbor govora već slika političke situacije u kojoj smo živeli.

37. Slavo Nikolić seljak pesnik sa planine Jelice

OPIS: Patriotke i ljubavne pesme. Snimio sam ga kao starog seljaka izvorno u njegov kući, tačnije ispred vajata u kome je spavao. Lični utisak: divan čovek, obdaren kao Vukovi pripovedači. Prilozi nisu imenovani jer su svi lirski putokazi njegovog života. Bez Slavinog izvornog govora ova antologija bi bila siromašna. 10 priloga.

38. Glas Amerike na srpskom jeziku.

OPIS: Major Vojske Kraljevine Jugoslavije snimao je za potrebe svog radio časa u Americi **Glas Amerike na srpskom jeziku**. U 13 segmenata prikazani su događaji u svetu od pedesetih do osamdesetih godina XX veka. Kosić je vesti snimao spontano bez studijske tehnike i nekog specijalnog reda. Zaveštao je svoje tonske materijale ovom novinaru. VESTI su dragocen izvor podataka. Govori pored ostalih i legendarni novinar Grga Zlatoper.

39. Profesor Dragoljub Mićunović

OPIS: /prema zapisu D. Simića / Šest priloga

Doputovao sam jutarnjim vozom iz Zagreba u Beograd, 2. juna 1968. godine. Taksista, a potom i otac kod kuće, rekli su mi da je te noći došlo do nekih nemira među studentima u Beogradu. Razlog mog puta u Zagreb bila je dokumentarna

emisija koja je nosila radni naslov "Život u studentskim domovima Beograda i Zagreba". Nosio sam sa sobom veliki težak reporterski magnetofon "nagru" koji je bio krcat pričama zagrebačkih studenata.

Magnetofon sam istog dana morao da vratim u redakciju, a ova moja prva dokumentarna emisija koja je trebalo da bude emitovana na III programu radija, voljom urednika obrisana je godinu dana kasnije. Ostao je sačuvan samo deo teksta skinut sa trake, i to je sve.

Već sutra dan sa indexom Filološkog fakulteta koji sam uredno pokazao na ulazu u Kapetan Mišino zdanje, studentima štrajkačima koji su obezbeđivali ulaz, stupio sam u dvorište prepuno studenata.

Parole, govori, gužva, milicija na konjima oko zgrada fakulteta na Studentskom trgu.

Tada sam prvi put čuo za improvizovanom govornicom u dvorištu Kapetan Mišinog zdanja, jednog prosedog čoveka, mršavog, u kožnoj modernoj jakni, kako fascinantno govori, analizirajući političku situaciju i razloge koji su studente poveli u protest.

Bio je to Dragoljub Mićunović, jedan od profesora na katedri za Filozofiju koji su se našli na čelu ovog štrajka. Lično sam ga upoznao devedesetih, a bolje 1998. kada sam snimio govorno izdanje, u kome je ispričao deo svog života.

Tom prilikom dao mi je 8 traka, sa kojima nije znao kako tehnički da postupi, snimljenim na onim demonstracijama 1968.

Crno belu fotografiju profesora Mićunovića snimio sam u Njujorku avgusta 1990. godine na "Danima srpske dijaspor" koje je organizovao Majkl Radenković iz Kalifornije.

Na tim tonskim zapisima kojih je bilo mnogo, "Žurnal" Filmskih novosti iz Beograda, u kome je govorio Tito o demonstracijama.

Sledeće 1999. snimio sam Mićunovićevo viđenje događaja oko 1968. godine i taj materijal koji ovde prezentujem, poslužio je kao izvor za deo knjige o "68" Đorđa Malavrazića, u kome govori dr Dragoljub Mićunović.

~ 1. Izbor govora, 1968. Studenstke demonstracije

- ~ 2. Izbor govora. 1990, osnivačka skupština Demokratske stranke
- ~ 3. Izbor govora. 1992. Predizborna konvencija Demokratske stranek, Dom sindikata
- ~ 4. Izbor govora. 1997. Povodom smrti profesora Miladina Životića
- ~ 5. Izbor govora. 1999. 19. avgust, pred Saveznom skupštinom
- ~ 6. Izbor govora. 1999. decembar, politički osvrt na prošlo vreme izgovoreno u moj mikrofon

40. Slikarka Bela Pavlović, sećanja

OPIS: O jučerašnjem svetu /Prema radio kritici dr Raška Jovanovića, Politika avgust) 2002./

“Uporan i istrajan dokumentarist, Dragoslav Simić neprestano zvučno zapisuje sećanja savremenika, pripadnika različitih generacija. Juna meseca 2000. godine snimio je razgovor sa našom poznatom slikarkom Belom Pavlović i prezentovao ga nedavno u okviru dve polučasovne emisije serije “Govori da bih te video”. Umetnica, koja je preminula pre četrnaest meseci, tada je imala 93 godine i sa neverovatnom svežinom i veoma precizno rekonstruisala je jučerašnji svet, zapravo vreme još iz prethodnog veka. Govorila je o svojoj porodici - otac joj je bio ugledni kraljevski diplomata Srbije i Jugoslavije, tako da su se u njihovom domu u Gospodar-Jevremovoj ulici u Beogradu okupljali mnogi uglednici angažovani u Ministarstvu inostranih poslova - počev od Slobodana Jovanovića, Milana Rakića i Jovana Dučića pa do Ive Andrića.

Sa posebnim pijetetom govorila je Bela Pavlović o svome rođaku Slobodanu Jovanoviću, koga je zapamtila još od rane mladosti. Naravno, kako ga nije mogla videti posle 1941. godine, neobično zanimljiv bio je njihov susret u Londonu posle nekih petnaest godina, kada ju je poznati naučnik, pisac i političar, tokom nekih šest časova, detaljno ispitaio o tome kakva je situacija u zemlji, da bi je, potom, odredio da bude izvršilac njegovog testamenta.

Čitav jedan iščezli svet oživeo je u sećanjima Bele Pavlović, koja se, pored slikanja, bavila književnošću i prevodilaštvom. I ovom prilikom potvrđena je stara istina da je za uspeh dokumentarne emisije od presudne važnosti - izbor sagovornika. Bela

Pavlović bila je izvanredno rečit Simićev sagovornik i nije bilo potrebno mnogo je podsticati na razgovor. Više nego živopisno izlagala je svoja sećanja na negdašnje vreme: govorila je kako se nekad živelo u uglednim građanskim porodicama, koje su bile centri okupljanja ne samo rodbine, već i političkih istomišljenika, koji su, i kada se nisu u svemu slagali, tolerantno raspravljali o svim aktuelnim problemima. Zvučni susret Dragoslava Simića sa Belom Pavlović izdiže se do prvorazrednoga dokumenta o životu u višim slojevima srpskog građanstva tokom jednog stoleća, o životu isprekidanom ratovima, stradanjima i okupacijama. Bela Pavlović je skromno govorila i o neugodnostima što ih je morala sama preživeti, pa je i zbog toga ovaj dokument još vredniji.”

Tri priloga.

41. Vane Ivanović

OPIS: Neobična biografija čoveka kome je očuh Božo Banac brodovlasnik iz Dubrovnika sa sedištem u Londonu projektovao sudbinu. Vane predstavnik Jugoslavije na Olimpijadi u Berlinu 1936. odbija da pozdravi Hitlera. Kontakti sa Čerčilom, Dražom i Titom. Ko je pobedio u Jugoslaviji 1945?

~ Prilog 1: Osijek ~ Dubrovnik, razvod roditelja

~ Prilog 2: Božo Banac očuh brodovlasnik i Olimpijada u Berlinu

~ Prilog 3: London, školovanje

~ Prilog 4: Rat. Ko je pobedio u II svetskom ratu u Jugoslaviji

~ Prilog 5: Demokratska alternativa

O Vanetu Ivanoviću, zapis urednika sajta Dragoslava Simića

Otac Vaneta Ivanovića po nacionalnosti bio je Hrvat, a majka Srpkinja. Kada se Vane rodio, otac je rekao: – Ti ćeš biti *prvi Jugosloven*. I ova odrednica „Jugosloven“ označila je kasnije čitav Vanetov život.

Vaneta Ivanovića upoznao sam i razgovarao sa njim u hotelu „Moskva” u Beogradu decembra 1995. godine. Našli smo se u njegovom apartmanu na trećem spratu hotela. Rekao je da ima samo sat vremena. Ispostavilo se kasnije kada sam preslušavao naš razgovor, da sam taj sat vrlo dobro iskoristio. Kada se danas

pogleda na Wikipediji količina podataka o Vanetu Ivanoviću i ko je sve pisao, zatim obim objavljenog materijala, čitalac može s pravom da se zapita kako je ovaj novinar za sat razgovora uspeo da dođe do toliko potrebnih podataka da bi se ovaj tekst mogao smatrati uspešno obavljenim novinarskim poslom. I za mene je ovo pitanje interesantno baš sad 2017. godine kada priređujem knjigu i čitam koliko zanimljivih podataka je Vane izneo u moj mikrofon 1995. godine. To je “istorija uživo”: o roditeljima, o tome zašto je on “prvi Jugosloven”, o očuhu Boži Bancu brodograditelju, o sportskoj karijeri, o Olimpijadi u Berlinu 1936, o početku Drugog svetskog rata, o trgovačkoj floti i razgovorima u Londonu sa Jugoslovenskom vladom, o karijeri britanskog oficira ~ dobrovoljca koji je imao dovoljno i nije tražio od Engleza platu, o četnicima i partizanima. I to nije sve. Snimio sam sa njim osim ove još jednu polusatnu emisiju u istom terminu, u nastavku razgovora.

Kako se to dogodilo?

Vane, engleski džentlmen što u mom tumačenju znači jednostavan i praktičan čovek sa visokim stepenom inteligencije, kada sam mu objasnio šta je smisao našeg razgovora, bez oklevanja je rekao: “Možemo da počnemo”.

Ali ima tu još jedan detalj koji spada u paranauku (u koju uopšte ne verujem). U tom času spojili su se neki naši kosmički zraci, pa je zaista rezultat bio fantastičan kao da smo se poznavali godinama.

Vane je imao filmsku biografiju, to jest, život mu je napisao biografiju za film. Jedan detalj: Jugoslovenska emigrantska vlada je već u Londonu 1941. godine. Vane takođe, ali mnogo ranije kao sportista i poslovan čovek. Ali on sve ministre zna od ranije, posebno generala Dušana Simovića koji je kao vojni zapovednik Zagreba posle 1918. godine, bio prijatelj sa Venetovim ocem i njegovim ujakom, bratom njegove majke, advokatom Dušanom Popovićem.

Tada i nikad više nisam video Vaneta. Kasnije smo razmenili nekoliko pisama. Na osnovu ovog razgovora uradio sam sopstveno izdanje “knjige koja govori” sa celovitim intervjuem koji sam u “Moskvi” snimio sa Vanetom pod nazivom “Sportski pozdrav iz Jugoslavije” /1936./

Taman kad smo završavali razgovor, a ja se spremao da postavim još pitanja, da “ukradem” vreme, neko je zakucao na vrata. Bio je to advokat Nikola Barović

Vanetov znanac. Nikola mi je zakazao ovaj razgovor sa Vanetom. Došlo je vreme da se pozdravimo

Vane Ivanović, brodovlasnik, filantrop i milijarder, savremenik jugoslovenski orijentisane političke emigracije od 1945. do 1991. godine u Londonu, u Beogradu je imao tog decembra 1995. promociju svoje autobiografske knjige "Drugo zvono" koja podseća na stvaranje i razbijanje Jugoslavije o čemu Vane Ivanović svedoči. Vane je živio u Engleskoj od 1925. godine. Na Olimpijadi u Berlinu 1936. godine, kao atletičar branio je boje Jugoslavije. Bio je prijatelj mnogih u svetu poznatih ličnosti, ali za ovu priliku izdvajam dvojicu: Desimira Tošića jednog od londonskih osnivača *Jugoslovenske političke alternative* i istoričara Stevana Pavlovića.

42. Igranke Beograda šezdesetih, muzički vremeplov

OPIS: Emisija obiluje iskazima učesnika igranki šezdesetih godina XX veka kada se društveni život odvijao u prostorima predviđenim za igranke. Uz zvuke zabavne muzike mladi ljudi u čitavoj Jugoslaviji tada su se zabavljali i upoznavali na igrankama. Rok en rol je tek stigao u naše krajeve.

~ Prvi prilog donosi polusatnu dokumentarnu reportažu pod nazivom „Igranke naše mladosti“. Ostali prilozi / ima ih 5/ su svetski muzički hitovi, svirka koja je opčinjavala mlade ljude. Danas je sve to vrlo zanimljiv vremeplov.

43. Milan Panić, miting pred izbora 1992.

OPIS: U Saveznoj Republici Jugoslaviji 19. decembra 1992. godine održani su vanredni izbori za predsednike dve republike Srbije i Crne Gore. U Srbiji su bila samo dva ozbiljna kandidata Milan Panić i Slobodan Milošević. Predizborni miting za Panića održan je ispred Savezne skupštine na kome je bilo prema procenama novinara oko 400.000 ljudi. Tonski odlična atmosfera sa mitinga.

Prilozi:

~ 1. Govori Milan Panić

~ 2. Matija Bećković za Panića

~ 3. Čedomir Mirković za Panića. /Čeda Mirković, urednik kulturne rubrike RTS u to vreme vodio je Socijaldemokratsku stranku koja je posle poraza Panića ubro nestala sa političke scene/.

~ 4. Dušan Mihajlović za Panića

~ 5. Vesna Pešić za Panića

~ 6. Vojislav Koštunica za Panića

~ 7. Vuk Drašković za Panića

44. Petar Jović dobrovoljac na ruskom frontu /1915./

OPIS: Školski drug Gavrila Principa, Petar Jović rodio se krajem XIX veka /1894./ u Bosni, a umro je u Beogradu krajem XX veka. Živeo je preko stotinu godina. I u dubokoj starosti govorio je snažnim muškim glasom, u slikama, kao Vukovi pripovedači. Za ubistvo prestolonaslednika Ferdinanda 1914. doznao je u Gackom. Kako sam kaže, jedva je čekao da dođu po njega, da ga uhapsu, jer je bilo sramota biti Srbin intelektualac, a ostati na slobodi. Uzbudljiva i napeta priča o Prvom svetskom ratu i bekstvu iz austrougarske vojske u rusku vojsku.

Petra Jovića sam upoznao dok je bio predsednik jednog od dva dobrovoljačka udruženja u Beogradu u zgradi na Trgu kod Železničke stanice u kojoj su se nalazila sedišta raznih udruženja. Više puta sam snimao njegovu priču, ali su ostala sačuvana samo ova dva tonska zapisa.

45. Lujza Rajner Engleskinja u Rušnju

OPIS: Životopis Lujze Rajner obrazovane Engleskinje koja je živela u Jugoslaviji obuhvata vreme od 1934. do 1945. godine u Beogradu i selu Rušanju. Okupaciju je provela u izbegištvu u selu Rušanju kraj Beograda. Ukratko Boško Milosavljević, prevodilac, književnik i avanturista, kupio je u Keptaunu 1956. godine englesko izdanje knjige Lujze Rajner „ŽENE U SELU“ /Rušanju/. Kada se nekoliko godina kasnije doselio definitivno u Beograd doneo je pored ostalih i ovu knjigu u Jugoslaviju. Tako zahvaljujući Milosavljeviću dolazimo do saznanja o ovoj neobičnoj knjizi, Engleskinji i njenom životopisu za vreme Drugog svetskog rata. Pošao sam tragom knjige i 1985. otišao u engleski gradić Harlston i tamo snimio ovu emisiju.

Biografija: Lujzu Rajner, alias Meri Garido Božić, odnosno njenu knjigu na engleskom jeziku „Žene u selu Rušanju“, štampanu u Londonu 1957. slučajno nalazim u biblioteci prevodioca Boška Milosavljevića, strasnog slušaoca mojih radio emisija tek 1984. godine, englesko izdanje.

Posle jednogodišnjeg traganja po raznim adresama u Engleskoj, nalazim gospođu Božić tada već u osamdesetoj godini života. Odlično je govorila srpsk jezik. Ova obrazovana Engleskinja, studirala arheologiju, volela je naše ljude, a njen boravak u Jugoslaviji trajno je obeležio njen život.

Udala se za trgovca Stojana Božića 1936. u Beogradu, a 1945. sa dve ćerke bez muža koga hapse nove vlasti, napušta Beograd francuskim poštanskim avionom i vraća se u Englesku. Stojanov otac Kosta Božić, bio je sveštenik u Sarajevu i pričestio je Gavrila Principa pred atentat 1914. godine.

U ovim priložima govori Lujza Rajner i seljanke iz sela Rušanj koje ona pominje u svojoj knjizi. Uvodni tekst čita glumac Mika Pavičević. Knjiga je prevedena i objavljena na našem jeziku 1986. godine.

46. Poručnik Lujo Lovrić /Jugoslovenska divizija u Dobrudži/

OPIS: / Dva priloga/ Lujo Lovrić, Hrvat - Jugosloven, napustio je austrougarsku vojsku i prešao kao dobrovoljac Rusima 1915. godine. Kao dobrovoljac našao se u jugoslovenskoj diviziji koju je formirala srpska Vrhovna komanda od vojnika poreklom iz jugoslovenskih zemalja koji su prebegli iz austrougarske vojske i predali se Rusima.

Bio je savremenik Frana Supisla, Nikole Pašića, kralja Aleksandra...., do kraja života odan jugoslovenskoj ideji.

U Dobrudži u Rumuniji, u odsudnoj bici, Lujo Lovrić je teško ranjen 1916. godine. Za hrabrost pokazanu u ratu stekao je veliki broj odlikovanja, između ostalih i "Karađorđevu zvezdu".

Posle rata živeo je u Beogradu. Bio je doživotni predsednik Saveza slepih Jugoslavije. U njegovom kazivanju oživljeni su likovi hrvatske nacionalističke omladine koji su bili protiv Austrougarske, a za jedinstvenu južnoslovensku državu. Emisija obiluje nizom istorijskih detalja o kojima se danas malo zna.

Lovrić je imao 90 godina kada sam ga snimio u njegovoj rodnoj kući u Crkvenici na samoj obali mora, 1986. godine.

47. Ljuba Dimitrijević , „Ljuba flauta“

OPIS: Meštani sela Mali Popović pod Kosmajem Ljubu su znali samo sa TV ekrana, nikad nisu slušali uživo ovog sjajnog muzičara ili neki i koncert ozbiljne muzike. Upravo su se u Beogradu održavali *Dani evropske kulture pod motom Flauta uvek i svuda*.

Bio je to eksperiment ovog novinara. Pola sela je trebalo da dođe u dvorište Mike Ivanovića tog septembarskog dana 2002. godine. Ali baš tog dana padala je jaka kiša i umesto u dvorištu događaj se zbio u Mikinoj garaži. Umetnički rukovodilac ansambla za ranu muziku „Žongleri iz Slovenskog“ profesor Dimitrijević je ipak nadahnuto govorio i svirao kao da ga slušaju milioni.

Dva priloga.

48. Pukovnik Žarko Popović: Razgovori sa Staljinom, 1941.

OPIS: IZ BIOGRAFIJE: Žarko Popović pukovnik, šef 1. obaveštajnog odeljenja Glavnog Generalštaba Vojske Kraljevine Jugoslavije, Vojni ataše u Italiji 1933. godine i u SSSR 1940.

/Modriča, Bosna 1896. ~ 1989. London/

Pre službovanja u Sovjetskom Savezu 1940. godine gde je kao vojni ataše prisustvovao 5. aprila 1941. razgovorima sa Staljinom, pukovnik Popović bio je Vojni ataše Kraljevine Jugoslavije u Musolinijevoj Italiji 1933. i detaljno opisao kako je kao vojni obaveštajac ušao u trag organizatorima prvog pokušaja atentata na kralja Aleksandra decembra 1933. godine, koji su bili na pripremama u Italiji...

Moja priča o Popoviću počinje od istoričara Dragoslava Đorđevića nekadašnjeg kapetana Vojske Kraljevine Jugoslavije, učesnika u martovskim događajima 1941. On posle zarobljenštva odlazi u SAD i tamo završava studije istorije. Radeći na svojoj knjizi "Na raskršću 1941" /Dva dana u jugoslovenskoj istoriji, 25. i 27. mart 1941. godine/, Dečije novine", Gornji Milanovac, 1991. koja se odnosi na događaje u Jugoslaviji 1941. godine, odlazi u London 1972. godine da bi za potrebe knjige razgovarao i snimio na magnetofonsku traku pukovnika Žarka Popovića. Tada mu je Popović ispričao dva ključna događaja iz svoje profesionalne karijere: otkrivanje priprema za atentat na kralja Aleksandra Karađorđevića 1933. u Italiji i razgovore sa Staljinom kojima je prisustvovao kao član jugoslovenske delegacije 5. aprila 1941. godine u Moskvi.

Kada je istoričar Dragoslav Đorđević boravio u Beogradu 2001. godine sa njim me je upoznao Nikola Pašić unuk Nikole Pašića. Tom prilikom pozvao sam starog gospodina Đorđevića u moj dom. Fotografije i razgovor koji sam tada snimio sa Đorđevićem, objavio sam na mom sajtu, a on mi je dao tonske zapise razgovora sa Popovićem i dozvolio da te razgovore koristim za svoje radio emisije.

Sećanja pukovnika Žarka Popovića.

49. Starogradske pesme uživo šezdesete godine XX veka

Oko ovih pesama postoji anegdotski detalj, kontaktirati autora. 43 numere.

50. Trojni pakt, 25 i 27 mart 1941.

OPIS: Istorija na zvučnim dokumentima

O istorijskim događajima uoči aprilskog rata 1941. godine ima poprilično pisane građe, ima foto i filmskih svedočanstava, ali, koliko se zna, nema zvučnih dokumenata, budući da Radio-Beograd nije raspolagao uređajima za snimanje zvuka. Dragoslav Simić već nekoliko godina istrajno traga za zvučnom dokumentacijom iz tog perioda i njegov trud nije ostao bez rezultata, koje je predstavio u emisiji serije Govori da bih te video. Uspeo je da dobavi nekoliko snimaka koje je načinio Zoran Manojlović, sin kompozitora i muzikologa Koste Manojlovića, a iz zvučnoga arhiva Nemačkog radija i snimke govora Dragiše Cvetkovića, predsednika jugoslovenske Kraljevske vlade, pored ostalih i njegovog obraćanja nakon potpisivanja Trojnog pakta, u Berlinu, 25. marta, kada je rekao i ovo: „Glavni i gotovo jedini cilj spoljne politike Jugoslavije bio je i ostaje: sačuvati jugoslovenskom narodu mir i pojačati mu njegovu sigurnost. U duhu ove politike naši naponi su prvenstveno bili upravljani na konsolidaciji miroljubivih i prijateljskih odnosa sa susedima kako bi se obezbedili mir na granicama, sloboda, nezavisnost i državna celina.“ Dva dana potom, kao što je poznato, Trojni pakt je raskinut, Cvetkovićevo Vlada je pala i vlast je preuzeo mladi kralj Petar II, čiju je proklamaciju na beogradskom Radiju pročitao kapetan Jakov Jovović. Snimak toga proglašenja takođe se mogao čuti, kao i vesti kako ih čita spiker Radio-Beograda 1940. godine.

Zvučne zapise, koji su odista prave retkosti za koje se dosad nije znalo i da postoje, Dragoslav Simić predstavio je naporedo sa odabranim odlomcima

dnevničkih zapisa Milana Jovanovića Stoimirovića, novinara i visokog funkcionera Kraljevske vlade, a za vreme okupacije glavnog urednika lista „Obnova“ i direktora Državnog arhiva, zbog čega je posle rata odležao sedam godina robije.

Bilo je to jedno prikladno sazvučje, jer su Jovovićeve interpretacije u duhu Cvetkovićevih premisa i, još više, politike Milana Stojadinovića, odnosno Kneza Pavla. U emisiji smo čuli i njegov zapis 6. aprila 1941: „Na radiju je neko pročitao (iz Berlina) jedan ekspozit o tome zašto nam je objavljen rat... Iz toga je ekspozit izlazilo da smo krivi za rat, odnosno ona ista oficirska klika koje 1903. nije prezala od kraljeubistva i koja je 1914. ubila Franju Ferdinanda.“

Naravno da se uz drugu memoarsku i arhivsku građu, možda uz koji zvučni zapis iz arhive Britanskoga radija, mogla stvoriti i drugačija slika martovskoga puča 1941. godine u Beogradu. Bez obzira na to, Simić daje jednu prihvatljivu projekciju te istorijske prekretnice, koja je, kao što je poznato, imala fatalne posledice kako tokom samog rata, tako i posle. Što je najvažnije, Simićeva projekcija zasniva se na dosad nepoznatim zvučnim dokumentima, što je ovu emisiju i činilo posebno zanimljivom. Tumačenje istorije može biti ovakvo ili onakvo, ali kada se, kao u slučaju ove emisije, formira makar i sa samo nekoliko zvučnih dokumenata, dobija na radiju jednu posebnu životnu dimenziju. Zato se upornost Dragoslava Simića može samo pozdraviti, kao i trud njegovih saradnika.

51. Disidenti Laza Stojanović i Mihajlo Mihajlov

OPIS: /Jedan prilog/ Mihajlo Mihajlov, asistent na Filozofskom fakultetu u Zadru, rođen u Pančevu 1936, prijatelj slikara Leonida Šejke i niza jugoslovenskih antikomunističkih intelektualaca, prvi put dospeva u zatvor sedamdesetih godina, a kasnije emigrira u SAD.

/Drugi prilog/ Lazar Stojanović, mladi reditelj, nekako u isto vreme, snimio je svoj prvi igrani film "Plastični Isus" sa aluzijama na komunističkog vođu Josipa Broza. Stojanović je osuđen na tri godine zatvora. Tek krajem osamdesetih godina Stojanović dobija šansu da javno ispriča šta mu se sve dešavalo posle izlaska iz zatvora.

52. Karmen, opera kao muzičko govorni projekat

OPIS: Posvećeno glumcu Milošu Žutiću koji se u ovoj operi pojavljuje kao Don Hoze. Realizacija Nedeljko Grba.

Jedan prilog.

53. Ljuba Simović, Izbor govora

- **NAPOMENA: Pod brojem 65 objavljeni su u dva posebna dela isti ili slični govori Ljube Simovića, takođe i pod brojem 78.**

OPIS: Prilog 1: Demokratski pokret Srbije, Dom Sindikata 10. oktobar 1992. godine "Program u jednoj tački"; **prilog 2:** Pristupna beseda u SANU 1995.godina "Sterija među maskama"; **prilog 3:** Prilikom dodele Žičke hrisovulje pesniku Ljubi Simoviću 1965. godina, „Beseda o molitvi“, **prilog 4:** Pesnik Ljubomir Simović na poziv organizatora Mokranjčevih dana u Negotinu 1996. godine drži govor koji se organizatorima nije svideo. Oni gosta proteruju iz Negotina. Bio je to jedan od najvećih kulturnih skandala u istoriji Srbije. Govore Ljubomir Simović i akademik Dejan Despić, predsednik manifestacije koji zajedno sa Simovićem napušta Negotin. Pesnik Adam Puslojić objavljuje u Ninu svoje protestno pismo u zaštitu pesnika Simovića (Tekst pisma čita glumac Mika Pavićević).

Prilog 5: Moć dnevničke proze. GUSKE U MAGLI /Radio kritika Raška Jovanovića o emisiji Dragoslava Simića u kojoj govori Ljubomir Simović/. „Ako se u dnevnim i sedmičnim listovima već odomaćila praksa da se objavljuju veći ili manji odlomci iz knjiga koje još nisu izišle iz štampe, zašto se to ne bi moglo činiti i na radiju? Toga se dosetio Dragoslav Simić, urednik dokumentarnih emisija iz serije „Govori da bih te video“, i pred mikrofon doveo akademika Ljubomira Simovića da pročita nekoliko odpomaka svoga dnevnika iz 1999. godine, koji će uskoro izići iz štampe kao knjiga pod naslovom „Guske u magli“.

„U životu nikad nisam bio u iskušenju da pišem dnevnik, pre svega zato što sam to smatrao previše pretencioznim, a onda što mi se činilo da je to robijaški posao... Međutim, kad je 24. marta 1999. počelo bombardovanje, ja sam, i nehotice, potpuno nenamerno, takoreći automatski, počeo da beležim ono što sam ili pročitao u novinama ili video na televizoru ili čuo preko mnogobrojnih naših i stranih radio-stanica ili najviše ono što sam video i čuo šetajući po Beogradu“, objasnio je Simović nastanak dnevnika.

Dnevnička proza, dabome, dokument je od dvostrukoga značaja, pre svega zato što donosi sliku događaja koje autor opisuje, ali i stoga što otkriva i stav samoga autora. Odavno nismo čuli Simovića na radiju. Pre desetak godina mogli smo ga

slušati u svojstvu urednika emisije „Pesnički trenutak" i još su nam u sećanju njegovi lapidarni komentari koje je odmerenim tonom i staloženo čitao.

I sada je Simović svoju dnevničku prozu čitao sa sebi svojstvenom mirnoćom, ali sa finim naglašavanjem podteksta, odnosno apsurdnih pojedinosti koje su došle do izraza prilikom NATO intervencije u našoj zemlji. Podsetio nas je da su brojne žrtve bombardovanja cinično u međunarodnoj javnosti proglašene za „kolateralnu štetu", baš kao i velika razaranja čitave zemlje, ali i na hipokriziju naših dojučerašnjih vlasti, koje sve to nisu želele da priznaju! Ljubomir Simović čitanjem svoga dnevnika dostojno je obeležio godišnjicu jednog tragičnoga događaja koji se ne može zaboraviti." /Tekst objavljen u Politici, marta 2004./

54. Ilija Bosilj, seljak slikar iz Šida

OPIS: /16 polusatnih priloga/ Doktor Vojin Bašičević sin seljaka slikara Ilije Bašičevića Bosilja iz Šida ispričao je ovom novinaru čitavu sagu o Bašičevićima 2005. godine koja obuhvata vek života ove porodice u 16 polusatnih nastavaka. To su fantastično ispričane slike prepune dragocenih podataka o životu Srema, ratovima, neobičnim ličnim doživljajima, partizanima i ustašama, stradanju i usponu Ilije sremskog seljaka „Čvarka“, do seljaka slikara - Ilije Bosilja.

55. Raskol u Americi ~ Nikola Kosić

OPIS: Predmet ove dokumentarne drame u **dva dela** „Raskol srpske crkve u Americi“ ~ prema fono dokumentaciji Nikole Kosića voditelja Srpskog radio časa u Milvokiju /SAD/ od 1952. do 1982. godine, obiluje dragocnim tonskim zapisima o sukobima među Srbima u Americi. Vidi „Raskol u eteru“ knjiga Dragoslava Simića.

56. Predrag Gojković Cune ~ Muzički dokument

OPIS: /Prema radio kritici Raška Jovanovića/ Ko nije u četvrtak, 24. 8. 1995. slušao radio propustio je priliku da čuje autobiografsko kazivanje uz pesmu nikog drugog do popularnog Predraga Gojkovića Cuneta! On je na zanimljiv način, jednostavno i neposredno govorio o svom životnom putu i to od ranog detinjstva do prvih većih pevačkih uspeha. Sećao se kako je još od malih nogu počeo da peva i kako mu je pesma pomogla u teškim danima okupacije. Prisećajući se pesama koje je još tada uspešno pevao, Cune nije interpretirao, prateći se na gitari, kadkad pevušeći a kadkad i punim glasom. Tako se pred slušaocima stvarao dokument prvog reda:

zaslugom neumornog Dragoslava Simića, koji je mikrofon prepustio poznatom interpretatoru narodnih i zabavnih melodija. Čuli smo mnogo zanimljivih pojedinosti ne samo o umetniku nego i o vremenu u kojem je on stasao na estradnom podijumu.

Ako kažemo da Cune ume da priča isto kao što ume i lepo da peva, onda smo rekli sve! Pevač narodnih pesama koji je ugled stekao zahvaljujući neospornoj činjenici što se kao interpretator svrstao među one koji imaju i umeju da neguju vlastiti stil koji na najlepši način produžuje sjajnu tradiciju našeg narodnog pevaštva. Cune je svoje živopisno kazivanje morao prekinuti upravo kada je došao do najzanimljivijih trenutaka umetničkog puta, s tim što će ga nastaviti sledećeg četvrtka, jer tako diktira neumoljiva shema radio-programa. Smatra se da bi Dragoslav Simić valjalo da spoji oba dela Gojkovićevog kazivanja i od njih načini jednočasovnu autobiografsku dokumentarnu radio-dramu.”

16 priloga, Cune govori i peva.

57. Sokoli stižu u Bratislavu, 1938. godine Nije uneto na fleš

58. „Jugoslovenski konzulat“ u Tivtu, snimljeno./2004./ ~ Tito govori.

Fotograf Marko Perković iz Tivta otvara u svojoj radnji kao sećanje na bivšu državu Jugoslaviju, konzulat Socijalističke federativne Jugoslavije. Ovo je irealna, ali istinita priča o Marku Perkoviću i njegovim sledbenicima državljanima nekadašnje Jugoslavije. Marko izdaje pasoše i vize kao pravi konzul jedne nepostojuće države. Emisiju sam snimio 2004. godine. Da bi ova priča bila približena slušaocima koristio sam snimke Titovih izjava sa ploče Tito izbliza koju je objavio PGP i Bagdala iz Kruševca 1977. godine.

16 priloga

59. Deda Ignjat

Opis: Deda Ignjat seljak i građevinski radnik je čovek ~ ceo jedan vek koji istorija nije zapisala, a može da se doživi u Ignjatovim pričama. Njegova lična istorija nastaje početkom XX veka u Bosni u selu Gornji Zaukovik kod Vlasenice pa se od kraljevine Jugoslavije proteže sve do početka XXI veka.

6 priloga

60. Major Nikola Peca Pomorišac ađutant kneza Pavla /snimljeno u Australiji 1991. godine/

OPIS: Mart i april 1941. u sećanjima ađutanta Kralja Petra II i Kneza Pavla Događaji pre i posle 27. marta 1941. Snimljeno u Australiji u domu Pece Pomorišca. Major Pomorišac živeo je u Australiji kao izbeglica jer se iz zarobljeništva nije vratio u komunističku Jugoslaviju.

2 priloga.

61. Šta je ko rekao u toku bombardovanja 1999.

OPIS: - Od prvog dana rata do njegovog završetka 9. juna kada je oko 22 časa potpisan Vojnotehnički sporazum za mirno rešenje Kosovske krize na sportskom aerodromu "Adžitepe" kod Kumanova, beležio sam izjave poznatih i nepoznatih ljudi. Na mojim kasetama ostale su reči i misli ljudi sa kojima sam razgovarao tokom tog dvoipomesečnog bombardovanja Beograda. Preda mnom je bio dokumentarac izuzetne snage. - Šta se to nama dogodilo u 1999, u poslednjoj godini 20. veka, tek će istorija objasniti, kaže on, a ove dve "Knjige koje govore", u stvari kasete, mali su doprinos raznim pitanjima koja smo svi postavljali tokom ovog neverovatnog rata, i za stoleće koje dolazi ostaju dragocene poruke. - Da ne bismo kroz život prošli bez traga, što se događa, treba zapisati glas čoveka. Taj trag je živa reč. Jer, ko nije to uradio, on kao da i nije živeo.

4 priloga (Trajanje 1:43 minuta; trajanje 2, 46 minuta; trajanje 3, 44 minuta; trajanje 4, 40 minuta)

62. Vladimir Dedijer, Ljubljana 1990.

OPIS: Sa Vladimirom Dedijerom razgovarao sam u njegovom stanu u Ljubljani 1990. godine. U njegovim sećanjima pominju se ličnosti koje su formirale Jugoslaviju 1945 godine: Tito, Ranković, Đilas i drugi. Bilo je reči o Golom Otoku i Miljuši Jovanović jednoj od zatočenica Golog Otoka kao i Živojinu Pavloviću zvanom Ždrebe autoru knjige „Bilans sovjetskog termidora“ koga su streljali u Užicu Partizani 1941. godine.

Dva priloga

63. Istorija zabave /cirkusa/ u Srbiji, Lukići

OPIS: Kada je bog stvarao svet Lukićima je dodelio „vinograd“, ali ne kao mesto gde će rađati grožđe za vino nego kao mesto gde će nastati cirkusi i zabavne radnje, prve zabeležene na ovaj način u Srbiji. Ovaj neobičan roman jedne porodice opisuje stara „baba keva“, kako su je deca zvala. Za sebe je govorila da je često bila „četvrti točak na zaprežnim kolima njenog muža“ Milutina najboljeg dresera konja, kako je govorila. Pojavljuju se svojim glasovima sinovi akrobata Lola Lukić, Vule vlasnik ringišpila i Vera cirkuska igračica i takođe vlasnica ringišpila. Neverovatna priča snimljena 1996. godine.

Jedan prilog, trajanje sat i 16 minuta.

64. Jugoslovenski piloti u aprilskom ratu 1941.

OPIS: Pilote jugoslovenskog kraljevskog vazduhoplovstva iz aprilskog rata 1941. godine snimio sam u nekoliko navrata između 1990 i 1997 godine. Na ovome fajlu nalazi se 7 priloga: 1.govori Đorđe Kešeljević; 2.govori Mile Ćurgus 3.govori Stanislav Džodžović; 4.govori Miloš Marinović; 5.govori Velizar Velja Vučković; 6.govori Ženja Rupnik; 7.govori general potpukovnik Vojislav Mikić u penziji, snimljen 1997, autor knjige „Jugoslovensko vazduhoplovstvo u aprilskom ratu“koji komentariše priče pilota odnosno šta se u vojnom smislu događalo u aprilskom ratu 1941 godine.

65. Ložac iz Aušvica

OPIS: Ložac iz Aušvica Ovo je priča penzionisanog milicionera Čede Petrovića koji je deo svoje mladosti proveo u krematorijumu zloglasnog nacističkog logora Aušvic. Ovo je jedna od najpotresnijih dokumentarnih emisija koje sam snimio. Pored Čede Petrovića čuju se glasovi i drugih zatvorenika čija imena nisu zapamćena.

Prilog 1

66. Priča o belom štapu

OPIS: Ovaj fajl sadrži sedam polusatnih emisija životopisa u kojima učestvuju profesor Ranko Burić i književnik Đuro Šurlan. Ranko Burić spada u najzanimljivije ljude koje sam sreo u životu. Ovaj po profesiji profesor engleskog jezika i maser, obdaren raznim kreativnim veštinama pojavljuje se u mojim emisijama više puta pa je jedna od tih „Vuk i Internet“ koja je navedena u ovom spisku, gde se Ranko

pojavljuje u ulozi izvanrednog recitatora junačkih narodnih pesama. Na fajlu o književniku Petru Kočiću, Ranko čita dve Kočićeve priče, ali Rankov životopis i kasnije u drugim priložima razgovor sa Đurom Šurlanom je kruna hrabrosti i snalažljivosti čoveka kome je bog sve dao ali mu je oduzeo vid.

67 / broj se ponavlja i na linku „Smešne priče“/, ~ JAKI ŽIVCI MAJSTORA ĐOKE /snimljeno 1982 .

OPIS: Ova emisija dobila je godišnju nagradu Radio Beograda 1983 7 godine, a spada u „smešne priče“. Glavni junak je vozač lastinog autobusa „Majstor Đoka“ na liniji Beograd Stara Pazova Inđija. Emisija se sastoji od 4 njegove priče ali antologijska je ona kada govori o tome kako je vozio beogradske akademike na jednu promociju u Novi Sad. Emisija je imala stotinak repriza na talasima Radio Beograda. 1 prilog

67. Smešne priče

OPIS: Nije bez razloga ova emisija nazvana „Smešne priče“ jer predstavlja na javnoj sceni slikara Milana Milića Jagodinskog iz Novog Sada. On je 2001 godine objavio jednu malu neobičnu zbirku pesama koja je neobična i po grafičkom izgledu i po sadržaju a nosi naziv „pesme lekovite, klozetske i svetkste...“ Zaista je bilo nečeg vedrog u ovim žovijalnim stihovima. Sve se događalo u Beogradu tokom živog radio programa koji je prenošen iz kuće Đure Jakšića u Skadarliji, decembra 2001 godine. Pored slikara i pesnika Jagodinskog učestvovali su još glumac Miodrag Petrović iz Novog Sada, Ranko Burić, glumac amater Mitar Mitrović i voditeljka Ljiljana Simić.

Ovaj prilog traje 50 minuta.

68. Gjul bahča selo u Turskoj

OPIS: Đul bašta na turskom Gjul Bahce je selo u Anadoliji 500km južno od Istambula, u koje se na poziv Kemala Atatürka doseljavaju 1929 godine meštani sela Otoka kod Bosanske Krupe. Ovi ljudi doseljavaju se kako kažu „u buljucima“, na teren gde se gaji pamuk. Zanimljivost ove emisije je u tome što ti ljudi prvi put na našem jeziku govore o istoriji svoga života. Ovaj neverovatan prilog koji je nastao spontano iz slučajnog susreta ovog novinara sa meštanima spada u

govorne raritete ne samo Arhiva Simić, nego radiofonije uopšte, emisija snimljenih posle 2.svetskog rata.

Prilog traje 16 minuta

69. STALJINISTIČKI PROCESI - Lazar Brankov

OPIS: Partizan, diplomata, disident, zatvorenik **Lazar Brankov** je jedan od najintrigantnijih ličnosti iz vremena posleratne vlade Josipa Broza Tita. Nekadašnji otpravnik poslova jugoslovenske ambasade u Budimpešti koji je 1949. godine osuđen na doživotnu robiju u „slučaju Laslo Rajk“, (Laslo Rajk mađarski ministar inostranih poslova, osuđen na smrt 1949. godine), Brankov govori o svom putešestviju kroz život. – Zamka za našeg atašea za kulturu. – Kako je predat Živko Boarov. – „Doček“ NKVD-a Brankova u Moskvi. - Berijin pomoćnik kao islednik u slučaju Lazara Brankova. - Brankov zatočenik u zatvoru Lubjanka.- Bekstvo u Pariz 1956. godine.Tri priloga.

70. Boris Vukobrat

OPIS: Zapis Dragoslava Simića. “Razgovarao sam sa Borisom Vukobratom u Parizu, juna 1998. godine. U kolekciji KNJIGA KOJE GOVORE ovo je još jedan naslov koji treba da ostavi otisak o vremenu, ljudima i događajima koji su krajem dvadesetog veka činili naš svet.. Zato i ovaj prilog nema pretenzije da predvidi, ali nosi želju da se jedna nesvakidašnja ličnost kao što je Boris Vukobrat nađe svojim glasom licem u lice sa auditorijumom.

Boris Vukobrat rođen je 1940. godine u Zagrebu. Po nacionalnosti je Jugosloven. Smatraju ga jednim od najuspešnijih poslovnih ljudi na Zapadu. 1992. godine osnovao je Fondaciju za mir i rešavanje kriza.

Iz sadržaja tri priloga:

/trajanje 1: 44 minuta, 2: 46 minuta, 3 : 26 minuta/

O imenu Vukobrat. - Otac kod vojvode Đujića. - Razdvojen od majke. - Vreme okupacije u Zagrebu kod Marije Logar. - Batine zbog Pavelića. - Detinjstvo po domovima. - Gimnazija u Banja Luci i "Jedanaesta beogradska". - Sukobi na Filozofskom fakultetu sa profesorima Veljkom Koraćem i Mihajlom Markovićem. - Student Više škole za spoljnu trgovinu. - Odlazak u Pariz 1965. - Građevinski

radnik. - Zaposlenje 1. januara 1973. godine u KOPEŠIMU, vodećem preduzeću u trgovini naftom. - Američki kapital i prvi ugovor sa Rusima. - Petrolejska kriza. - Na mestu predsednika KOPEŠIMA. - Jugoslavija kao poslovni partner. - Biroi KOPEŠIMA u svim republikama SFRJ. - Monopolistička ponašanja *Geneksa, Ineksa, Astre, Ine*. - Kuća u Cavtatu i poljoprivredno dobro u Konavlima 1979. - Procvetala farma. - Proizvodnja mleka i jaja kao hobi. - Ante Marković "diletant u ekonomiji i politici". - Za vreme građanskog rata 1992. godine razoreno imanje. - Gubitak domovine. - Novi režim u Zagrebu. - Fabrikovanje mržnje među narodima. - 3. maja 1992. godine izjava za Figaro: "Priznanje nezavisnosti Slovenije i Hrvatske istorijska greška Zapada." - Ideja nove Jugoslavije na osnovama regionalizacije zemlje. - Princip direktne demokratije, uvažavanje pojedinca. - Partije u svim bivšim republikama pokazale se politički nezrelim. - Budućnost prostora građansko društvo. - Šta je Fondacija za mir i rešavanje krize?! - Gde počinje politika, gde prestaje Fondacija. - Vlast je na prvom mestu. - Odgovornost. - "Slučaj Vukobrat". - Uslov za uspeh, konsenzus svih.

71. Poljska veza

OPIS: sedamdesetih i osamdesetih godina XX veka, Jugoslavija je bila „obećana zemlja“ za sve narode Istočnog bloka koji su ekonomski i politički bili pod jakim uticajem prve zemlje komunizma Sovjetskog Saveza. Tamo je carovala beda, u Jugoslaviji izobilje.

U takvim okolnostima lepa Poljakinja, gosopođa Ljudmila, profesorka univerziteta, na skijanju u Zakopanima, upoznaje svog Beograđanina. Napušta Poljsku i odlazi sa mužem u Beograd. Tu živi 10 godina. Novi prijatelji, nova literatura, putovanja, čine njen život izuzetno dinamičnim i bogatim. Posle prvih godina zanosa, primećuje kako polako, ali sigurno, ljubav kopni.

Vraća se u Poljsku sama.

Njena priča je iskrena i sjajna dokumentarna slika nastanka i raspada veze dvoje mladih ljudi pod „kapom“ ekomskog embarga između „istoka i zapada“.

Svaki slušalac poželeće da čuje ovu šarmantnu Poljakinju više puta jer je njena ispovest iskrena i spada u najveće domete dokumentaristike.

Sve se dešavalo u Beogradu između 1975. i 1985. godine.

72. D E P O S Demokratksi pokret Srbije snimljeno 28. juna 1992. godine

OPIS: Ove snimke načinio sam prvog dana na platou ispred Savezne skupštine gde je počeo u organizaciji Demokratskog pokreta Srbije veliki *Vidovdanski sabor* 28. juna 1992. godine. Sabor je neprekidno trajao 8 dana, a broj prisutnih je varirao od nekoliko stotina hiljada do desetak hiljada ljudi. Govorili su: Patrijarh Pavle, Vuk Drašković, Nikola Milošević, Vojislav Koštunica, Matija Bećković, prestolonaslednik Aleksandar Karađorđević, profesor Dragoslav Petrović, Dragan Đilas, slikar Mladen Srbinović, Vladeta Janković i mnogi drugi. Spiker je bio glumac Miloš Žutić. Na predlog DEPOSa učesnici su zahtevali ostavku predsednika Srbije Slobodana Miloševića, raspuštanje Narodne skupštine i formiranje vlade nacionalnog spasa. U tom smislu upućene su narednog dana delegacije predsedniku Srbije koji je prihvatio samo početak rada neke vrste *okruglog stola* između vlasti i opozicije.

22 priloga

73. Vevčani, demonstracije za vodu, Makedonija 1987.

OPIS: U podnožju Jablanice, nedaleko od Ohridskog jezera leže VEVČANI - selo vrednih i veštih neimara, istinski opredeljeni za slobodu, pravičnost i demokratiju, vazdan u sukobu sa nepravičnom vlašću, simbol sloge i jedinstva kada su ugroženi. To su najočitije potvrdili avgusta 1987. godine kada su se masovno suprotstavili birokratizovanoj vlasti koja je nasilno htela da uzme njihove seoske izvore vode.

Dva priloga.

74. Benko Danon

Benko predratni paparaco /ulični fotograf/ do 1941. sebe je nazivao „Srbin Mojsijeve vere“, posle rata i logora iz koga se izvukao jer je „slavio slavu“, postaje fotoreporter Politike. Pedesetih godina seli se u Australiju. Sniomio sam ga u Beogradu u koji je često dolazio i u njegovoj kući u Melburnu. Jedan od najzanimljivijih likova koje sam sreo. Polomili su ga od batina u logoru, ali ga nisu slomili. Neverovatan loik. /Dva priloga/

75. Vera i Golub Dobrašinović /NIJE UNETO/

76. Jovanka Jovanović ~ poruku Sokolima Čehoslovačke 1938.

OPIS: Jovanka Jovanović gimnazijalka iz Zemuna: Poruku *Sokolima* Čehoslovačke 1938. godine na X Sveslovenskom sletu u Pragu. Jedini snimljen i sačuvan glas jedne građanke pre 1941. sa prostora Jugoslavije.

Prvi tonski zapisi na srpskom jeziku, snimljeni na gramofonske ploče, načinjeni su 1937. i 1938. godine u Radio Pragu. Ovo slučajno otkriće iz arheologije zvuka datirano je tek 2005. godine.

Ne postoje pouzdani podaci o tome da li je Radio Beograd pre II svetskog rata snimao u organizovanoj produkciji svoje govorne emisije. Do slučajnog otkrića dela naše govorne baštine snimljene u Radio Pragu pre II svetskog rata, došao je ovaj novinar koji na svoju inicijativu upućuje jedno cirkularno pismo istovetne sadržine 2005. godine na adrese najvećih svetskih radio stanica sa pitanjem: šta imate sačuvano od govornih snimaka iz nekadašnje Jugoslavije do 1941. godine. Jedini pozitivan odgovor stiže iz Radio Praga sa glasom Jovanke Jovanović.

77. Bruka u Negotinu /UNETO POD BROJEM 53/

78. Slikar Mića Popović

OPIS: Dva priloga. Jednog vlažnog avgustovskog dana 1996. godine, po dogovoru telefonom sa Mićom i suprugom Verom, došao sam u njihov stan na Studentskom trgu u Beogradu. Oboje slikari, nisu bili samo supružnici u formalnom smislu reči, već više od toga, kolege, drugovi i prijatelji, snažna kreativna porodična zajednica. Vera je bila potpuno posvećena Mići. „Samo nemojte dugo, ~ zamolila je. Njemu nije prijala tolika vlaga, ali imao sam utisak i ako se nije osećao dobro da je razgovor sa novinarom prihavatio bez okolišanja. Lucidan, kakav je bio, rekao je: „Mnogo se dešavalo za 50 godina koliko sam istupao pred javnošću, a sad mislim da sam inače govorio više nego što je trebalo nego što je bilo od koristi i za mene i za ovaj narod. Mi smo svet koji uopšte dosta govori, a malo preduzima. Vi ste jedan od retkih čije je preduzimanje u nekom skladu. Vaše preduzimanje je u nekom skladu sa vašim govorenjem.... /Ispovest Miće Popovića, snimak MP3, drugi deo, minut 16./

Emisija je prava sociološka studija načinjena od sačuvanih živih snimaka Miće Popovića, zatim Vere Popović Božičković, sina Jovana Popovića i prijatelja kao presek vremena:

Teme iz emisije: „O srbofobiji“ – Udruženje književnika Srbije, 1988; Izjava povodom dolaska prestolonaslednika Aleksandra, 1992; Studentske demonstracije 1992; Prva skupština Deposa, 1992; „O slikarki Ljubici Cuci Sokić“, 1995; Studentske demonstracije 1996. Mićino obraćanje studentima; iz filma „Dijalog o kolažu“ dr Laza Trifunović i Mića Popović 1965. godine.

Svojim iskazima posebno su doprineli: slikar Mladen Srbinović, književnici Dragoslav Mihailović i Predrag Palavestra, i istoričarka umetnosti dr Irina Subotić.

79. Toma Kuruzović NIJE UNET

80. Avram izrael za vreme bombardovanja 1999.

OPIS: Pod ovim naslovom data su 4 priloga.

~ Avram izrael, kada, kako, gde, zašto. Emisija je snimljena za vreme bombardovanja SR Jugoslavije 1999. godina. Avram Izrael je bio tada šef centra za obaveštavanje.

~ Avram izrael, razlaz sa aktuelnom vlašću i njegova smena. Emisija je snimljena za vreme bombardovanja SRJ ugoslavije 1999. godina. Avram Izrael je bio tada šef centra za obaveštavanje.

~ Jedna instrumentalna grupa komponovala je i pevala pesmu 1999. u čast Avrama Izrael „Avrame majstore“.

~ Jedna izralske izvorna pesma

81. Profesor Dejan Kosanović filmski reditelj

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Dejan Kosanović, rođen u Beogradu 1930, diplomirao režiju na Akademiji za pozorišnu umetnost u Beogradu 1952. godine. Radio na filmu, prvo kao asistent režije mnogih domaćih i stranih filmskim reditelja, zatim kao reditelj realizovao 35 dokumentarnih filmova i preko 200 televizijskih dokumentarnih emisija za jugoslovenske i inostrane televizije (Francuska, Nemačka, SAD). Od 1962. godine predavao Organizaciju filmske proizvodnje na Fakultetu dramskih umetnosti u Beogradu, gde je i penzionisan 1995. kao redovni profesor. Od 1971. godine aktivno se bavi proučavanjem početnog perioda istorije filma, doktorirao 1983. sa

tezom *Počeci kinematografije na tlu Jugoslavije 1896–1918*. Objavio preko 250 bibliografskih jedinica u zemlji i inostranstvu, najvećim delom posvećenih ranoj filmskoj prošlosti, od čega 13 knjiga (na srpskom, italijanskom, engleskom i francuskom jeziku). Živi i radi u Beogradu.

82. Dr Anka Matić

OPIS: Prebacivanje španskih boraca u Jugoslaviju 1939. Snimio sam je u Zagrebu 1982. /Podaci prema mojoj knjizi GLASOM PISANA ISTORIJA.

Jedan prilog

83. Marko Milovanović , Balkanski rat NIJE UNET

84. Vladimir Srebrov, pesnik /1954 ~ 1999/

OPIS: Srebrova sam snimio u Mostaru 1996 upravo kada je pušten iz srpskog zatvora na ..... *Prema Vikipediji: Vladimir Srebrov je rođen 1954. godine u Požarevcu, Srbija, gde je njegov otac bio na službi kao oficir JNA. Rođeno ime mu je bilo Milan Nikolić. Umro je 1999. godine u Sarajevu.*

Osnovnu i srednju školu završio u Travniku i Banjaluci, a zatim diplomirao na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Magistrirao je u SSSR-u. Tokom postdiplomskog studija u SSSR-u ponesen idejom panslavizma, mijenja rođeno ime u Vladimir Srebrov. Prije i poslije rata radio kao bibliotekar na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. 1990. godine bio jedan od osnivača Srpske demokratske stranke BiH (SDS BiH) kao lider militantnog dijela SDS-a nazvanog Mlada Bosna. Međutim ubrzo je izbačen iz SDS-a zbog svog ultranacionalizma[i tada mijenja političku orijentaciju. Tokom rata je ostao u Sarajevu aktivno politički angažovan podržavajuću građansku opciju u BiH. 1992. godine je na prevaru uhapšen od strane bosanskih Srba i zatvoren u zatvor Kula gde je bio izložen torturi. Nakon rata je nastavio sa političkim angažovanjem kao nezavisni politički kandidat bez većeg uspjeha na izborima.

Objavio je knjige poezije "Breze na asfaltu", "Usta velikog grada", "Crni zamak" i "Prisilni izbor". Nagrađen je nagradom "Petar Kočić" 1974. godine.

Ovu biografiju iz Vikipedije nisam znao kada sam prvi i jedini put video Vladimira Srebrova u Mostaru na kantonalnim izborima 1996. godine. Te godine je bio pušten iz srpskog zatvora. Osuđen je zbog "izdaje" prvo na smrt, pa na doživotnu robiju, a onda je na intervenciju međunarodne zajednice 1996. godine pušten iz zatvora. Ako je tada, kako piše u Vikipediji, bio ultranacionalista, Srebrov je u Mostaru posle raznih mučenja kojima je bio izložen, delovao kao čovek koji je hteo da popravi stvari. Njegova usmena biografija koju mi je ispričao i pregled dokumentacije koju sam imao na uvid kada sam se vratio u Beograd, bili su dovoljan razlog da načinim angažovanu dokumentarnu radio dramu o Srebrovu koju možete čuti u celini na sajtu. Predamnom je bio namučen čovek sa polomljenom vilicom koji je imao dovoljno vremena da u "bosanskom paklu" koji je preživeo, razume tragediju nacionalizma.

85. Studenica, proslava osam vekova manastira 1986.

OPIS: Jedan prilog. Crkvene svečanosti, glas vajara Nebojše Mitrića /koji je projektovao krstove na hramu Sv Save u Beogradu/ zatim patrijarh German i drugi iz vrhuške srpske vlasti tada.

86. Radoslav Zlatan Dorić reditelj ~ Prvo život, a posle, nije važno

OPIS: Prema radio kritici Raška Jovanovića/ Objavljeno u Politici 2013.

"Neumoran radio-dokumentarista Dragoslav Simić načinio je radiofonski portret našeg poznatog reditelja i dramskog pisca Radoslava – Zlatana Dorića i nazvao ga jednostavno „Dorić". Emitovan sada, godinu dana posle smrti ovog znamenitog umetnika, ovaj dokumentarac podsetio nas je na njegovo umetničko delanje i angažman i suočio nas sa prazninom koja je ostala u našem pozorišnom životu, posebno kada se radi o repertoaru beogradskog pozorišta „Slavija", na čijoj je sceni poslednjih godina izvedeno više njegovih duhovitih komada. U emisiji Simić plasira više snimaka iz izlaganja Radoslava Dorića koji govori o sebi sećajući se detinjstva i rane mladosti, otkad je ispoljio interesovanje za pozorišnu umetnost. Simić je Dorića snimao u više navrata – najpre 1978. godine, zatim tokom osamdesetih godina prošlog veka i, naposljetku, 2009. godine, što su slušaoci mogli i uočiti, jer je na poslednjim snimcima, nakon operacije, gotovo šaputao. Govorio je Dorić, iskreno i neposredno, otvoreno i spontano o svom umetničkom „vjeruju", o svojim pogledima i nazorima, naravno, o drami i pozorištu –

umetnostima kojima je posvetio čitavo svoje biće. Delovao je kao reditelj, dramaturg ili umetnički rukovodilac mnogih pozorišta – u Nišu, Mostaru, Sarajevu, Beogradu i Novom Sadu.

Ali, Simić nije svoj zvučni dokumentarac „Dorić” sveo samo na monološka kazivanja umetnika o sebi. Uključio je u emisiju i druge dokumentarne snimke, pa su o Doriću govorili glumci Milenko Pavlov, Milan – Caci Mihailović i Jovan Torački, te pozorišni delatnik Goran Ibrajter. Oni su zanimljivo izlagali sećajući se rada sa Dorićem-rediteljem, ali i svojih pregnuća prilikom scenskog tumačenja njegovih tekstova. U tom smislu bilo je zanimljivo čuti Milana Mihailovića kako se seća prvog Dorićevog „proboja” u Beogradu. Zbilo se to 1971. godine prilikom izvođenja njegove scenske adaptacije „Sarajevski atentat” načinjene prema stenogramu glavne rasprave na suđenju Gavrilu Principu i drugovima u Sarajevu 1914. godine. Tekst, prvi put prikazan u Kamernom teatru 55 u Sarajevu, u režiji autora, za beogradsko izvođenje na sceni „Krug 101” Narodnog pozorišta adaptirao je i režirao Arsenije Jovanović, a Milan Mihailović je bio Gavrilo Princip. Zahvaljujući specifičnom scenografskom rešenju, scena „Krug 101” pretvorila se u sudnicu i predstava je naišla na povoljnu recepciju gledalaca, te je imala veliki broj repriza. I izlaganja ostalih učesnika – koja je trebalo „titlovati” da bi slušaoci znali ko govori! – osvetlila su Dorićevu ličnost i njegovo delovanje u pozorištu, tako da je emisija Dragoslava Simića bila dostojan omaž našem reditelju i dramatičaru na prvu godišnjicu njegove smrti. “

87. Profesor Danilo Basta + Slobodan Jovanović

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Danilo Basta rodio se 4. septembra 1945. u Zrenjaninu. Za redovnog profesor Pravnog fakulteta u Beogradu na katedri za teoriju, sociologiju i filozofiju prava, postavljen je 1993. godine. Njegove najznačajnije objavljene monografije i udžbenici: „Johan Goglib Fihte i francuska revolucija“, „Pravo pod okriljem utopije“, „Pravo i sloboda“, „Večni mir i carstvo slobode“ i „Pet likova Slobodana Jovanovića“. Danilo Basta doktorirao je 1978. godine. Prevodi Kanta, Fihtea, Ničea i druge.

+

Slobodan Jovanović, rođen je 1869. u Novom Sadu, tada Austrougarskoj, a umro je u izgnanstvu u Londonu 1958. Za njega je Vladimir Ćorović zapisao: „Slobodanu Jovanoviću ide u jednu od najvećih zasluga što je bez naročitog upinjanja, izradio srpski moderni intelektualni stil.“ Još 1897. postavljen je za profesora državnog prava na beogradskoj Velikoj školi, kasnije Beogradskom univerzitetu. Objavio je veliki broj knjiga iz istorije, pravnih nauka i književnosti. 27. marta 1941. ulazi u koalicionu vladu generala Simovića, a jedno vreme u Londonu je bio i predsednik Jugoslovenske izbegličke vlade. 1946. na insceniranom suđenju generalu Mihailoviću u Beogradu, komunističke vlasti osuđuju Jovanovića u odsustvu na 20 godina zatvora. Sve do 1990. godine njegova dela nisu mogla biti štampana u Jugoslaviji.

88. Matija Bečković

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Matija Bečković rođen je 29. novembra 1939. godine u Senti. Redovan je član SANU od 1991, pisac antologijskih knjiga pesama „Reče mi jedan čovek“, „Lele i kuku“, „Kaža“, „Ćeraćemo se još“ itd. Upečatljiva književna pojava, Bečković je svojim pokretom i glasom jedna od najzapaženijih pesničkih ličnosti srpske književnosti. Kritičari su kao pravi podvig ocenili njegov rad na planu jezika. Mihiz ga je nazvao „duhovitim princem srpske poezije.“

89. Rusi u Srbiji NIJE OBRAĐEN za ovaj spisak

90. Aleksandar Jerkov

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Aleksandar Jerkov profesor Filološkog fakulteta rođen je 1960. godine u Beogradu. Autor je niza knjiga od kojih se izdvajaju *Antologija srpske proze postmodernog doba*, *Antologija postmoderne proze postmodernog doba*, *Nova tekstualnost*, *Antologija beogradske priče*, studija „Od modernizma do postmodernizma“ i druge. Jerkov je bio urednik „Vidika“ i glavni urednik „Prosvete“.

91. Dušan Janjić

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Dušan Janjić, rođen 28. marta 1950 u Vranju. Diplomirao na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu, magistrirao (1987) i doktorirao (1997), na istom fakultetu, na temu teorijskog određenja pojma „nacija“. Autor je preko 100 publikacija (knjiga, članaka itd.) među kojima su i sledeće: *Otvoreno pitanje nacije*, Beograd, 1980; *Rečnik „nacionaliste“*, Beograd, 1986, Drugo dopunjeno i izmenjeno izdanje, 1988; *Određenje nacije* (Analiza „konstitutivnih elemenata“ definicija nacije i pokušaj sintetičkog određenja nacije), doktorski rad, Beograd, 1987; *Država i nacija*, Zagreb, 1988; *Nacija – šta je to?*, Beograd, Trento, 1993; *Bosna i Hercegovina između rata i mira*, Institut društvenih nauka i Forum za etničke odnose, Beograd, 1972 ; *Sukob ili dijalog. Srpsko-albanski odnosi i integracija Balkana; Srbija između prošlosti i budućnosti* (na srpskom i engleskom), Beograd, 1995 i 1997. Osnivač i koordinator Foruma za etničke odnose. Član SK Srbije (1968–1988), osnivač i potpredsednik Socijaldemokratije (1997–1999) Urednik različitih stručnih časopisa i izdanja.

92. Isak Asijel

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Isak Asiel, rabin beogradski, rođen je 1964. u Beogradu. Osnovnu i Srednju muzičku školu *Mokranjac* završio je u Beogradu. Visoku talmudsku školu *Yeshivat Har Etzion* završio u Izraelu februara 1995. godine. Od marta 1995. je rabin jevrejske zajednice u Srbiji i Makedoniji. Za svoj rad dobio je dva priznanja Svetske organizacije ortodoksnih rabina u Jerusalimu 2001. i 2006. Oženjen je Rahelom Hanin. Imaju dve ćerke Hanu i Orli. Živi i radi u Beogradu.

93. dr Raško Jovanović radio kritičar

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Raško Jovanović, rođen u Beogradu 1932, književnik i radio kritičar *Politike Ekspres*, *Borbe* i *Politike*, u svom profesionalnom životu bio je predsednik Udruženja pozorišnih kritičara i teatrologa Srbije, kustos Pozorišnog muzeja Srbije, Naučni savetnik u Institutu za književnost, umetnički direktor Beogradskog dramskog pozorišta, odgovorni urednik časopisa *Pozorišna kultura* i profesor na

dva fakulteta FDU i Braća Karić. Objavio je više knjiga iz oblasti teatrologije i oko hiljadu članaka posvećenih radiju i radio kritici.

94. Jovan Ćirilov

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Jovan Ćirilov, prozni pisac, esejista, dramaturg i prevodilac sa francuskog jezika, rođen je u Kikindi 1931. godine. Jedan je od osnivača BITEFA, dugogodišnji upravnik Ateljea 212 i upravnik Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Mnogo je pisao i objavio, a njegov bliski prijatelj rekao je da je Ćirilov „krhki mladić“, jedan od najharmoničnije obrazovanih intelektualaca našeg vremena.

95. Radomir Putnik dramaturg

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Radomir Putnik, književnik i dramaturg, rođen je 9. jula 1946. godine u Odžacima. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Vršcu. Diplomirao je na odseku dramaturgije na Akademiji za pozorište, film, radio i televiziju u Beogradu 1972. Od godine 1972. do 1976. urednik pozorišne i filmske rubrike u listu *Književna reč*. Najveći deo radnog veka proveo u TVB, gde je radio od 1974. godine; počeo je kao honorarni dramaturg Dramske redakcije I programa, a boravak u toj instituciji završio kao glavni i odgovorni urednik Umetničkog programa. U međuvremenu bio je direktor Drame Narodnog pozorišta u Beogradu. Bio je i pozorišni kritičar *Trećeg programa* Radio Beograda (1974–1993) i *Politike* (1986–1993) i glavni urednik časopisa *Scena* (1990–1994). Objavio je više knjiga poezije („Ptica ružičaste kože“, „Nedeljni ručak“, „Otkrivanje vremena“), proze („Priče o smrti“), teatroloških i dramaturških ogleda („Približavanje pozorištu“, „Čitajući iznova“, „Dramaturški poslovi“); napisao je petnaest drama, izvođenih na radiju, prikazivanih u profesionalnim pozorištima i na televiziji, kao i televizijsku seriju „Kraj dinastije Obrenović“. Profesor dramaturgije u Filmskoj školi Dunav filma u Beogradu.

96. Dragoljub Pokrajac

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Dr Dragoljub Pokrajac rođen je 1970. u Šibeniku, gde je živio do 1976, kada se sa porodicom seli za Niš. Učesnik je studentskih protesta 1991, 1992. i 1996. Od 1993. do odlaska u Sjedinjene Američke Države radi kao asistent na Katedri za Telekomunikacije. 1997. magistrira i iste godine odlazi u SAD. Tamo upisuje doktorske studije iz računarstva, 2002. doktorira sa tezom iz prostorno-vremenskog data mininga. Od 2002. je docent na državnom Univerzitetu Delaver. Član je katedri za računarstvo i za primenjenu matematiku i teorijsku fiziku, a učestvuje u više naučnih projekata iz oblasti video nadzora, bioinformatike i obrade slike. Bavi se sakupljanjem naše narodne muzike snimljene do Drugog svetskog rata u SAD.

97. Ivan Aleksić

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Ivan Aleksić, poslovni čovek iz Londona, rođen je u Beogradu 1937. godine. Upisao je Pravni fakultet, ali je 1959. godine prebegao u Francusku, a deset godina kasnije trajno se nastanjuje u Velikoj Britaniji. Tu prvi prihvata tehnologiju nemačkih stručnjaka za proizvodnju veštačke gume koji su eksperimente iz ove delatnosti vršili u toku Drugog svetskog rata u Nemačkoj, a Amerikanci ih posle rata naselili u SAD. 2005. Aleksić svoju fabriku za proizvodnju veštačke gume iz Engleske preseljava u Srbiju. Od tada živi u Beogradu. Od 1967. sa suprugom član je izdavačkog saveta „Našeg dela“ na čijem se čelu nalazi Desimir Tošić. Aleksić aktivno pomaže demokratske promene u Srbiji još od 1990, a za te zasluge odlikovala ga je britanska kraljica ordenom MBE za poboljšanje odnosa naše zemlje i Velike Britanije

98. Rajko Đurić novinar, Rom

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Rajko Đurić, rođen je 3. 10. 1947. u Malom Orašju, kod Smedereva. Završio filozofiju na Filozofskom fakultetu u Beogradu (1971) i na istom fakultetu doktorirao (1985). Postdoktorsko usavršavanje nastavio na univerzitetima u Hajdelbergu i Bohumu, a predavao je na Slobodnom univerzitetu u Berlinu i INALCO u Parizu. Autor je više zbirki pesama, za koje je dobio nagradu Železare

Sisak u Sisku, Švedskog PEN centra „Kurt Tuholski“ i Instituta Otvoreno društvo u Budimpešti, a za svoje eseje i stručne radove nagradu Fonda za slobodno izražavanje u Njujorku. Koscenarista je filma E. Kusturice „Dom za vešanje“. Od 1971. do 1991. bio je novinar i urednik Kulturne rubrike lista „Politike“. Od 2004. je pomoćnik glavnog i odgovornog urednika Tanjuga.

99. Đorđe Malavrazić

/Autobiografija uživo. ~ Prikazani biografski podaci u tekstu su iz 2006. godine/

Đorđe Malavrazić, novinar, esejista i teoretičar medija, magistar nauka. Rođen 1947. u Herceg Novom. Od 1971. zaposlen u Radio Beogradu. Za Treći program sačinio prvi naš veći izbor tekstova o fenomenu intertekstualnosti pod naslovom *Mreža tekstova* (1978). Za isti program i časopis uredio tematsku celinu *Biće i jezik Radomira Konstantinovića* (1983). Autor je razgovora sa istaknutim domaćim i svetskim estetičarima filozofima. Bio je glavni urednik Dramskog programa u vreme njegovih najvećih međunarodnih uspeha. Jedan je od osnivača Festivala dokumentarne radiofonije (FEDOR) i inicijator je internacionalno ugledne *Radionice zvuka* (1985). Iz njegovog bavljenja radio-dramom proistekla je knjiga *Gornji bezdan zvuka – Neda Depolo* (1999). Sada je glavni i odgovorni urednik Radio Beograda 2, programa kulture i umetnosti. Sa Ratomir Damjanovićem objavio knjigu-katalog o kulturnom radiju *Elitizam za sve* (2003). Povodom 80. godišnjice Radio Beograda, priredio opsežan zbornik radova *Književnost i radio* (2004), sa predgovorom i kritičkom aparaturom. Osnovao nagradu *Knjiga godine* u oblasti teorije književnosti i umetnosti, estetike i filozofije i pokrenuo ediciju knjiga o nagrađenim delima. Eseje i rasprave iz istorije radija i estetike avangardne umetnosti objavljuje u listovima i časopisima.

100. Slovenci ~ Jugosloveni, snimljeno u Ljubljani 1987. Stari Slovenci iz političkog pokreta „Preporod“/1912. godine/

OPIS: /Korišćena radio kritika dr Raška Jovanovića objavljena u Politici januara 1988./ “Dokumentarni program II programa Radio Beograda oglasio se drugog novogodišnjeg dana emisijom „Slovenci ~ Jugosloveni“. Pošavši od poruke četvorice preživelih sada devedesetogodišnjih pripadnika nekadašnjeg slovenačkog pokreta za južnoslovensko ujedinjenje „Preporod“, osnovan pre

početka Prvog svetskog rata, upućene slovenačkoj omladini i objavljene 18. marta 1987. u ljubljanskom „Delu“, Dragoslav Simić realizovao je zanimljivu i poučnu dokumentarnu emisiju koja je rasvetlila proces stvaranja jugoslovenske ideje u Slovenaca početkom XX veka. Snimio je sećanja još živih „preporodaca“, čije je geslo: „I najgora Jugoslavija bolja je nego nikakva Jugoslavija“; navodeći i delove mnogobrojnih dokumenata: presude pripadnika „Preporoda“, novinske članke, političke deklaracije. Čitav materijal Simić je znalački montirao i tako realizovao preglednu radiofonsku celinu koja je mogla osvojiti pažnju svih slušalaca zainteresovanih za prošlost. I ne samo njih: bila je to istovremeno aktuelna emisija iz koje su se u današnjem trenutku mogle steći dragocene pouke. Uz odlično odabranu muziku na jasnom snimku Dejana Ivanovića, Simić je uspeo da oživi duh vremena koje je bilo i ostalo ~ raskršće istorije.”

Dva priloga.

101. **Đukanović otac** i sin Vlado vodi se pod brojem 19 u opisu sadržaja.

102. Dobitnici NINOVE nagrade čitaju svoje priče

11 priloga

Aleksandar Tišma, Antonije Isaković, Svetlana Velmar Janković, Vida Ognjenović, Žika Pavlović, Dejan Medaković, Miroslav Josić Višnjić, Miroslav Josić Višnjić, Danilo Nikolić, Milisav Savić, Matija Bečković.....

103. Nikola Kosić o logoru u Osnabriku

OPIS: Jedan prilog. Major Kosić imao je 94 godine kada mi je ispričao 2002. godine u Čačku, svoje svedočenje o boravku jugoslovenskih zarobljenika u nemačkom logoru Osnabrik 1944. godine.

104. Milan Jovanović Stoimirović

POD OVIM BROJEM PONAVLJA SE OVAJ SADRŽAJ **50. Trojni pakt, 25 i 27 mart 1941. OPIS:** Istorija na zvučnim dokumentima

105. Milan Panić, PREDIZBORNI MITING ZA MILANA PANIĆA 1992. PONAVLJA SE, 9 PRILOGA . PRILOG 9 GDE NA KRAJU GOVORI PANIĆ JE NAKNADNO UNET

106. Moj sin nije meni brat

OPIS: NA mirovnom veću u Markovcu sude se oko imanja otac i sin. Godišnja nagrada Radio Beograda za dokumentarnu reportažu 1975.

107. Slikarka Zora Petrović

OPIS: O slikarki Zori Petrović govori njena prijateljica slikarka Bela Pavlović.

108. Srebrenica

OPIS: Masakr u Srebrenici viđen očima žrtava.

109. Tito opet među nama

OPIS: Ova emisija nastala je na osnovu pisama objavljenih u istoimenoj knjizi koje su Titu pisali građani Jugoslavije tokom njegove bolesti 1980 godine. Pisma čita glumac Mika Pavićević.

Opisana emisija nije ubačena, ali je na tom mestu 18 pesama koje su se decenijama pevale Titu.

110. Koalicija „Zajedno“ PONAVLJA SE